

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Tudi Litvinov potuje

Litvinov se ni vrnil iz Ankare v Moskvo čez Crno morje, to je po najkrajši poti, temveč se je v Carigradu vkrcal na ladjo, ki ga zdaj nese proti Trstu; od tu se popelje skozi Berlin domov. Ako ga že v Trstu ne čaka odposlanec italijanskega zunanjega ministrstva, bo gotovo krenil malo v stran proti Benetkam. Domov se mu očitno ne mudi. Če si Laval dovolil izlete, kakor v Washington in v Berlin, zakaj bi si on ne privoščil majhnega ovinka na poti domov, posebno, ako se da za Lavalom voda zbloditi, ali pa je treba obiskati prijatelje v nesreči in ponižane? Berlin je treba opozoriti, naj ne gleda preveč preko Rena in naj ne pozabi svojega starega zaveznika iz Rapalla. Ponižanemu Mussoliniju, ki ga Laval vključ vsem vabilom noče in noče obiskati, bo Litvinov stisnil roko: »Tovariš, potrpi, bodočnost je naša!«

Litvinov potuje brez pompa, sovjetski tisk mu ne utira poti z objubljeni gostom, kakor je navada v fašistični Italiji. To bi bilo odveč. Komunistični nauki, v katerih iščejo zapeljane mase v dnevnih črne bede tolažbo, zadostujejo in prav ta gospodarska stiska je zopet tišča sila, ki je pripravila tudi kapitalistične države do tega, da ponujajo roko Rusiji v zameno svoje blago. Francija se pogaja z Rusijo, českoslovaško in bolgarsko javno mnenje zahteva priznanje in zblizanje s sovjeti.

Litvinov se vrača iz Ankare. Prijateljska pogodba s Turčijo iz l. 1925 je bila podaljšana za novih pet let. Na »starokopitnem« zapadu, kjer vsako akcijo paralizira francosko zlato, po katerem bi hlastnil celo idealni Mussolini, ni mogoče »delati«, dokler Francija ne dopusti. Ruski diplomati toliko bolj pozorno gledajo na bližnji vzhod in Balkan. Sovjetska diplomacija si je postavila oporišče za svojo politiko okoli Crnega morja in na Balkanu v turški prestolici. Premagane Turčije, ki jo je še Anglija prepustila svoji usodi po uvedbi mednarodnega nadzorstva nad Dardanelami, ni bilo težko pridobiti. Litvinov je v Ankari izjavil, da je sovjetsko-turško prijateljstvo vse kaj drugega, kakor so prijateljstva med drugimi državami. S tem je ruski zunanji minister le potrdil, da se nahaja Turčija povsem v območju ruske politike.

Sovjetska zunanja politika — in Mussolini jo je v tem pogledu popolnoma povzel od sovjetov — sloni na zbiranju nezadovoljstev s sedanjim stanjem, ki so ga ustvarile mirovne pogodbe. Na Balkanu je prva takšna država Bolgarija, ki je poleg tega ruska sosed, in živi pod vplivom ruske kulture ter ima tradicionalne zveze z ruskim narodom. Na Bolgarskem zemljoradniki in seveda tudi komunisti silijo v vlado, naj prizna sovjetsko Rusijo. Turčija je že marca 1929 sklenila prijateljsko pogodbo z Bolgarijo in zato se je za časa Litvinovega bivanja v Ankari razširil glas, da namerava Turčija posredovati za zblizanje med Bolgarijo in Rusijo. Zadevna pogajanja so že v teku.

Ce so pisali turški listi resnico, se je turški zunanji minister Ruđi beg ponudil Litvinovu tudi za posredovanje med Rusijo in Romunijo! Besarabija je še vedno romunska in v Romuniji se še ni rodil velikopotezni državnik, ki bi jo pogumno odstopil Rusiji za ceno sprave s 160 milijonsko državo. Tako velikopotezni pa so Rusi. Zato ni kompromis povsem izključen. Med Rusi in Romunijo se vendar nekaj plete. Zakaj sicer nenadno potovanje samega Pilsudskega v Bukarešto? Ali se Pilsudski morda ne boji, da bi se vezi z Romunijo, ki je vezana na Poljsko z vojaško pogodbo proti Rusiji, ne zrahljale? Odgovoriti bi tudi bilo treba na vprašanje, kaj je počel Venizelos, ministrski predsednik Grčije, ki je oktobra preteklega leta sklenila prijateljsko pogodbo s Turčijo, rusko zaveznico, meseca avgusta v Bukarešto?

Koliko je resnice na vseh teh kombinacijah, vedo samo prizadeti diplomati. Gotovo je le, da so tu znamenja, ki odkrivajo sistematsko akcijo sovjetske diplomacije, ki stremi za tem, da bi si Rusija zopet zagotovila na Balkanu, po katerem pelje pot v Sredozemsko in Jadransko morje, besedo, ki ji je šla pred vojno. Gotovo je tudi, da bi prav tako sovjetska Rusija, kakor nekdaj carska, podpirala vsako kombinacijo na Balkanu — sem spada tudi Balkanska zveza — ki bi šla za tem, da se zavaruje Balkanski polotok pred vplivom zapadnih velesil, seveda z namenom, da si zagotovi isti vpliv na tem važnem križišču Rusija. Verjetno, da bi se na ta način tudi zavrglo italijansko prodiranje na Balkan.

Ali pa morda ne delata Sovjetska Rusija in fašistična Italija sporazumno? Lahko trdimo, da ne. Gospodarsko sodelovanje med obema državama je na bližnjem vzhodu zares čvrsto, toda le zato, ker to nese obema. V ostalem je jasno, da ima Mussolini v načrtu svoj lastni blok: Rim-Atene-Sofija-Ankara. Pod njegovim okriljem je bila sklenjena lanske leto grško-turška pogodba, toda prav nedoumljivi Venizelos, ki se noče vezati na Italijo in bi rad sam vodil Balkan, dela Mussoliniju največje preglavice. Če so se Grki odpovedali Mali Aziji, se ne bodo nikdar Dodekanezu, kakor se niso Cipru. Mussolini je prišel s svojim blokom le do srede, ker ne more premostiti spora med Bolgarijo in Grčijo. Tudi na vprašanje, ali bi bila Bolgarija voljna, vreči se v naročje Italiji, si ne morejo fašistični diplomati z gotovostjo odgovoriti pozitivno.

Da gresta Rusija in Italija na Balkanu vsaka svojo pot, je pokazal prav zdaj Mussolini s svojim povabilom na turškega ministrskega predsednika in zunanjo ministra, naj prideta v Rim. Vabilo je bilo izročeno takoj po Litvinovem odhodu in izzveni kakor ukaz, naj Turki pridejo polagat račune. Pojemanje italijanskega vpliva na Balkanu se kaže tudi v dejstvu, da Romunija ni obnovila prijateljske pogodbe z Italijo, ki je bila sklenjena l. 1926 in je zdaj potekla.

Bolgarija se pogaja z Rusijo

Izvirno »Slovenec«

Sofija, 1. novembra.

Vesti da se Bolgarija že delj časa pogaja z Rusijo za sklenitev trgovske pogodbe med obema državama, so resnične in dobivajo vedno konkretnije oblike. Bolgarska vlada namreč jako želi, da izboljša svojo trgovsko bilanco. Bolgarska trgovina v srednje evropske države je malenkostna. Razven tega se mora ves izvoz vršiti skoraj izključno s tujimi, to je grškimi in italijanskimi ladjami, ker Bolgariji manjka lastnega trgovskega brodogoja. Zato je gospodarski efekt te trgovine malenkosten. Po drugi strani bi se pa država rada otresla monopola raznih kartelov za one produkte, ki so potrebni vsakdanjemu gospodarskemu življenju, kot na primer petrolej. Evropski karteli izrabljajo težek položaj in drže visoko svoje cene, ki niso v nikakem razmerju s cenami bolgarskih poljedelskih produktov, ki jih edine more država izvažati.

Te dni je bilo izdelano posebno poročilo za ministrski svet, v katerem se navaja dejstvo, da so bolgarski tekstilni industrijači že 75 dni v pogajanjih s sovjetskimi trgovskimi zastopniki. Rusi se zanimajo za bolgarsko tekstilno industrijo, za razna semena, za bolgarski tobak itd. Sovjeti so stavili bolgarski tekstilni industriji predlog, da za več let naprej pokupijo ves proizvod in sicer pri polni zaposlitvi bolgarske tekstilne industrije. V zameno pa bi Rusija dobavljala po zmernih cenah petrolej, bencin, mineralna olja in sladkor, kar bi postavila franco Burgas in Varna ob Črnem

morju ali pa Ruščuk ob Donavi. Za Ruse so se udeleževali pogajanj trgovski zastopniki Ackermann, Zollmann in še več drugih. Bolgarijo pa je zasopal v Moskvi živčni bolgarski arheolog Mindizov. »Te dni se je Mindizov vrnil iz Moskve in bil takoj sprejet od ministrskega predsednika Mušanova.

Sovjetski zastopniki so obljubili, da se njihovi trgovski uradniki ne bodo mešali v bolgarske notranje zadeve in če bi kdo v tem smislu kaj zagrešil, soglašajo, da se ga kaznuje po bolgarskem zakonu.

V tukajšnjih političnih krogih se zadržuje, da je z upostavitvijo trgovskih odnosov med Bolgarijo in Sovjeti v zvezi tudi potovanje ministrskega predsednika Mušanova v Ankaro in da ni izključeno, da bo ob tej priliki prišlo tudi do podpisa trgovske pogodbe med obema državama.

Pakt Bolgarija-Grčija-Turčija

Sofija, 3. nov. 1. Uradno poročajo, da je bolgarska vlada sprejela uradni poziv turškega ministrskega predsednika Izmeta paše, naj Mušanov obišče Ankaro. Izmet paša izrecno poudarja v svojem pismu, da je na razpolago bolgarski vladi, da posreduje med njo in med Grčijo. O tem bi se razgovarjali na sestanku v Ankari. Na ta način bi se prijateljski pakt, katerega sta do sedaj podpisali samo Turčija in Grčija, tudi razširil na trozvezni pakt. Pakt Bolgarija-Turčija-Grčija. Bolgar-

ska vlada je sklenila, da odpotuje Mušanov začetkom decembra v turško prestolico.

»Utroč« ugotavlja, da je potovanje Mušanova samo nadaljevanje dosedanjega akta politike, ki se osredotočuje okrog turške prestolice. Časopis »Pladnoc« pa zahteva, naj se na tem sestanku tudi odkrito postavi vprašanje odnosov med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo.

Industrija želi inflacijo

Belgrad, 3. novembra. 1. Po vesteh, ki prihajajo iz Sofije, se vrši od strani industrijskih krogov velik pritisk na vlado, da bi pomnožila količino papirnatega denarja, ker se vedno bolj čuti pomanjkanje denarja v prometu. Bolgarija ima sedaj papirnatega denarja za 3.900.000.000 levjev, ki so pokriti s 34% z zlatom v devizah. Pokritje pa se je vsled padca angleškega funtsterlinga aprecij zmanjšalo. Industriji predlagajo, naj se izda še ena milijarda papirnatega denarja, vendar pa ne morejo navesti, kje naj država dobi za to potrebno zlato kritje.

Komunistična akcija

Sofija, 3. novembra. AA. Bolgarska agencija poroča: Policija je odkrila centralni komunistični odbor, ki je vodil ilegalno javno udejstvovanje na Bolgarskem. Ko je hotela policija aretirati dva člana tega odbora, sta pričela streljati na redarje, ki pa so se postavili v bran. Redarji so končno enega aretirali, drugi pa je izviril samomor. Pri hišni preiskavi je policija našla važne listine o pravnih akcijah komunistov.

Pomoč naše kraljice za revne otroke

Belgrad, 3. nov. 1. Nj. Vel. kraljica Marija se je takoj po svojem povratku na dvor pričela intenzivno brigati za siromašne otroke. Poleg velike pomoči, ki jo nudi otrokom potom šolske klinike, je sedaj sklenila, da večje število otrok še posebej obdani z zimsko obleko. Otroci bodo predvsem izbrani iz najrevnejših slojev, ki se hranijo v nalašč za to ustanovljeni dvorni kuhinji.

Za našo pomorsko trgovino

Belgrad, 3. novembra. 1. Znani strokovnjaki s pomorskih vprašanjih dr. Urukaj je objavil nekaj misli o ravnokar končani pomorski konferenci v Splitu. V svojih izjavah opozarja na izredno težak položaj, katerega preživlja naša mlada pomorska mornarica, ter trdi, da obstoji velika nevarnost, da naša sredozemska trgovina zopet ne preide v roke Italijanov in Grkov. Obalni italijanski promet je zavarovan, ker uživa veliko podporo s strani države. Nujno pa je potrebno, da država denarno podpre pomorstvo, ki obsega vse Sredozemlje. Kaj nam pomaga naša tonaža, katero smo si s težko muko ustvarili, če pa ne bomo zdržali konkurence in če vsled brezdelja naša mornariška podjetja polagoma propadajo.

Poljska vlada predložila civilni zakon

Varsava, 3. nov. tg. Poljska vlada je predložila nov zakonski načrt o novi ureditvi in zenačenju zakonskega prava, ki je povzročil na Poljskem hude javne razprave. Vlada načrt predvideva prvič na Poljskem poleg cerkvenega sklepanja zakona tudi civilni zakon. Ločitev zakonov je bila do sedaj po zakonu dopustna samo za nekatoličane. Novi načrt pa predvideva zakonito ločitev tudi za katoličane. Razen desničarske opozicije se upira temu zakonskemu načrtu tudi cerkveno misleči del Pilsudskijevega tabora, tako da je pričakovati v sejmju hudih bojev.

Radikalizacija v Nemčiji

Berlin, 3. nov. Izid deželnih volitev v Sewerinu je zopet dokaz, da v Nemčiji čedalje bolj propadajo srednje stranke in da se volivci zbirajo okoli ekstremističnih političnih skupin. Število glasov, ki so jih prejeli narodni socialisti, je poraslo v deželi Mecklenburg-Schwerin za 20% in v nekaterih krajih celo 100%. Tudi komunisti zaznamujejo lep napredek, porast njihovih glasov znaša 10 do 20%. Socialisti so zgubili kar 40%! Še hujši je poraz meščanskega bloka, ki je izgubil od 20 do 70%.

Litvinov obišče Pariz

Pariz, 3. nov. tg. V Parizu pričakujejo Litvina radi sklenitve nove pogodbe o bodočih trgovinskih odnosih med Francijo in Rusijo.

Ciper - odrezan od sveta

Jeruzalem, 3. nov. tg. Tu se čuje, je angleška uprava na otoku Cipru prepovedala do nadaljnjega vsako pristajanje ladij na otoku. Če je ta vest resnična, je otok popolnoma odrezan od vsega sveta. Potniki, ki so prišli v zadnjih dneh semka z otoka, pripovedujejo, da je tam položaj še silno napet. Velika večina Angležev, ki bivajo na otoku stanuje iz previdnosti v dobro zastraženem hotelu v glavnem mestu Nikoziji.

Dunajska vremenska napoved. V splošnem jasno in milo vreme, ponekod jutranja megla, nastop visokih oblakov.

Japonska odklonila pogajanja s Kitajsko

Vedno manj upanja na mirno rešitev mandžurskega spora

London, 3. nov. AA. Devetnajstletna letalka Peggy Salaman, ki leti iz Anglije v Capetown, je preletela že polovico poti, to je 4000 milj. Včeraj ob 17 je prispelo v Juba južno od Khartuma. Danes nadaljuje polet v Abercorn v severni Rhodeziji. Doslej je izboljšala dva rekorda. Preletela je prva ponoči Rim in 2190 km v manj kakor 34 urah.

Sanghaj, 3. nov. AA. Upanje na mirno rešitev mandžurskega spora se je zmanjšalo. Japonska je odklonila direktna pogajanja s Kitajsko, kakor je priporočilo Društvo narodov. Protestirala je tudi v Moskvi proti sovjetski intervenciji v korist Kitajske. Japonska stotinja je razpršila severno od Mukdena dve kitajski roparski četi. Pri tem je bilo ubitih 10 banditov.

Rezanji roparji so zažgali kitajsko brezlično postajo blizu Mukdena in skušali v nedeljo ponoči udreti v japonski arzenal. Japonci so jih pregnali. Nankinška vlada je sedaj prepričana, da Japonci ne bodo izpraznili Mandžurijo do 16. novembra, kakor je odredilo Društvo narodov.

London, 3. nov. AA. Reuter poroča, da je Japonska odbila direktna pogajanja s Kitajsko. Ta direktna pogajanja bi se morala vršiti na podlagi resolucije Sveta Društva narodov z dne 24. oktobra t. l.

Japonska zahteva, naj še pred pogajanjmi Kitajska prizna vseh pet točk, ki jih je bila Japonska postavila kot pogoj za izpraznitev Mandžurije.

London, 3. nov. AA. Iz Tokija poročajo: Ja-

Madžarska vlada izven krize?

K današnji otvoritvi parlamenta

Budimpešta, 3. nov. 2. Jutri v sredo se odpre izredno zasedanje madžarskega parlamenta. Za to zasedanje vlada veliko zanimanje, ker je opozicija sklicanje parlamenta neprestano urgirala. Na prvi seji bo govoril grof Karoly o naporih vlade za ureditev vprašanja državnega proračuna po načrtu, ki sta ga izdelala odbor Trintridesetih in odbor Šestih. Nato bo prečitano poročilo finančnega odbora Zveze narodov ter cela vrsta interpelacij in predlogov. V zvezi z otvoritvijo parlamenta v političnih krogih zatrjujejo, da je vlada prebrodila krizo. Nadalje trdijo v političnem življenju, da je sestava koncentracijske vlade padla v vodo in da se dela na koncentraciji nacionalnega kabineta po angleškem primeru. Koncentracija je propadla radi tega, ker socialna stranka, agrarna stranka in stranka malih posestnikov niso hotele sodelovati v koncentraciji. Kakšni so izgledi za velik nacionalni kabinet, se še ne more presoditi, ker stranke še niso zavzele stališča v tem pogledu. Opozicija zahteva, da grof Karoly sporoči, če je njegova vlada identična z bivšo vlado grofa Bethlena in če je njegova vlada vlada Bethlenove politike. Če opozicija dobi ugoden odgovor, se bo napram vladi grofa Karolya tudi zmerno zadržala.

Inozemski pritisk na madžarske finance

Budimpešta, 3. nov. 1. Strokovnjaki, ki so preiskali v imenu Zveze narodov denarni položaj Madžarske, so enoglasno priporočili vladi, naj redno odplačuje svoje obveznosti na vsa inozemska posojila. O kakšnem moratoriju po njih mnenju ne sme biti govora. Oficijalne kroge je to priporočilo

pensko vojno ministrstvo pravi, da so pretirana poročila pomoči, ki jo sovjetska oblastva dajejo Kitajcem v severni Mandžuriji.

Pariz, 3. nov. AA. Iz Pekinga poročajo, da se nameravajo Japonci po vesteh, ki so jih dobili kitajski vojaški krogi, pridružiti Mongolom in skupno z njimi zavzeti Tung-Liao. Oklopni vlaki so Tung-Liao že začeli bombardirati. Pri tem je našlo smrt pet ljudi, več pa jih je ranjenih.

Japonsko uradno poročilo demantira vest o tem bombardiranju in pripominja, da so ti oklopni vlaki namenjeni za to, da uduše izgrede.

Amerika je optimistična

Washington, 3. nov. 2. Kljub slabim vestem, ki prihajajo o japonsko-kitajskem sporu, vlada v političnih krogih optimizem. Vsi so prepričani, da se bo spor mirno rešil. Obe državi se resno trudita, da bi konflikt mirno spravili s sveta. Tudi v tukajšnjem japonskem poslanstvu prevladuje optimizem.

Mir na tehtnici

London, 3. nov. 2. Veliko senzacijo je izzvala v tukajšnjih krogih vest iz Tokija, da je prišel japonski državnik princ Sainoji v Tokio s svojega pocestva, kamor se je pred nekaj časa umaknil. Sprejel ga je sam cesar, ki se je delj časa razgovarjal z njim. Pacifisti trdijo, da je njegova intervencija izrečena v korist miru, njegov korak pa je velika senzacija.

osupnilo, ker so pričakovali več usmiljenja. Zato je za enkrat vlada dala nalog, da se mora storiti vse, da bodo obresti točno plačane, četudi bo domača denarna potreba radi tega trpela škodo. Madžarska mora do konca tega leta plačati pol milijarde Din inozemstvu. Radi tega obstoji strah, kaj se bo zgodilo, če se bo tako visoka vsota morala plačati inozemstvu v zlatu.

Predlog za spremembo volilnega reda

Budimpešta, 3. nov. 2. Šef meščanske opozicije Rassay je predal parlamentu predlog za reformo volilnega zakona. On je zahteval od parlamenta, da vlada v teku 6 tednov izdela in predloži parlamentu v pretres načrt novega volilnega zakona. V tem zakonu naj bi se zmanjšalo število poslancev, uvedla tajna volilna pravica in sistem volitev po listah.

Sovjeti vabijo tudi Madžare

Budimpešta, 3. novembra. 2. Po službenih vesteh je sklenila sovjetska vlada, da pozove madžarske industrijske in obrtne predstavnike, da v teku leta 1932 obiščejo Rusijo. Cilj obiska bi bil, da madžarski industriji vidijo, kako se dela v Rusiji ter da prouče tamošnje prilike.

Zahvala revizionistov

Budimpešta, 3. novembra. 2. Liga za revizijo mirovnih pogodb je sklenila, da zbere v Madžarski 1 milijon podpisov, ki jih bo poslala ameriskemu senatorju Borahu. To bi bila zahvala madžarskega naroda Borahu, ker se je zavzel za revizijo mirov. nih pogodb.

Španski katoliki in nova ustava

Izvirno „Slovenca“

Barcelona, 31. oktobra.

V gotovih krogih so mišljenja, da je s 24. členom republika sama silno zadeta in da bodo imeli poslednji lahki situaciji tisti, ki propagirajo na prestol Alfonza d' Este iz roduvine Burboncev, ali pa tretjega sina bivšega kralja Alfonza XIII. V teh krogih smatrajo, da zakon za zaščito republike. Vedno znova krožijo po Madridu in tudi drugod vesti o protirepublikanskih zarotah. Trenutno ne morem presoditi, koliko ljudi pripada tem krogom. Vendar pa sem mnenja, da njihovi pristasi žive daleč od resničnega življenja. Kdor misli, da je 24. člen republike omajal, pozablja, da je danes v nasprotju z 19. stoletjem tukaj mnogo močnih v ljudstvu temelječih organizacij, kakor so na primer socialisti, ki bodo republiko branili do zadnjega, med tem ko monarhisti sploh nimajo ničesar, s čimer bi v danem trenutku mogli razpolagati.

Zato tudi večina politično aktivnih in trezno mislečih katoličanov ne misli nad zlom republike, temveč, da z legalnimi sredstvi doseže revizijsko ustavo. Na čelu katoliškega parlamentarnega aktivizma stopi odlični govornik Gil Robles, ki je že pred sprejetjem člena 24. započel odločen boj za uveljavljanje pravic, ki gredo katoličanom. Ni izključeno, da bo z vztrajnostjo tudi dosegel uspehe. Seveda od sedanjih zbornice ni mogoče ničesar pričakovati. Treba je vso delavnost preločiti med narod in s sistematičnim delom vzbuditi ljudstvo vest, mu predložiti resnični položaj in ga pripraviti na prihajajoče volitve.

Agrarci in zastopniki Baskov so zapustili parlament z utemeljitvijo, da se bore za revizijo ustave in zato na njej ne bodo sodelovali. Vendar mnogi mislijo, da bi pač bilo bolje, kljub revizionističnemu stališču ostati v parlamentu in se tam naprej boriti, ne pa prepuštili nasprotnikom v vseh drugih točkah ustave poceni zmago.

Boj, ki se je pričel, je v vrstah katoličanov vzbudil že krepke sile. Njihove politične organizacije v okviru »Accio Nacional«, agrarcev, Baskov in Dereha Regional Valenciana so postale nad vse živahne. V Kataloniji se je Accio Popular zadnje mesece pod vodstvom maršalovega in dalekovidnega glavnega tajnika dr. Griera na novo organiziral. Danes ima organiziranih že nad 100 novih društev. Prišel je izdati tudi tednik »Catalunya Social«, ki ima za enkrat 3000 naročnikov. Te dni je izšla prva številka delavskega dnevnika »Tribuna Obrera«. Ker se je baš v zadnjem času organizacija katalonskih sindikalistov razklatila v Confederación Nacional del Trabajo in Federación Anarquica Internacional (komunisti), ima Accio Popular mnogo izgledov, da si nazaj osvoji delovne mase. Kajti poslednji ima katalonski delavec, ki je bil organiziran v sindikalistični organizaciji, le to izbiro, da gre ali med komuniste, ali pa med docela pomešano desno krilo, katerega manjka vsak kulturni ali socialni program. Accio Popular si je osvojila popolnoma delavski

socialni program. V načrtu je potujoča visoka šola, ki bo v vseh katalonskih mestih letno priredila do 60 predavanj. Prvi občni zbor organizacije se bo vršil od 6. do 8. novembra na Montferratu.

Na šolskem polju se bojuje Federación de Amigos de Enseñanza (Madrid). Zadnje mesece se je v njenem okvirju organizirala sekcija za socialno propagando, ki je v prejšnjih mesecih izdala nad 4 milijone letakov, iz česar bi se dalo sklepati, da je mnenja, da je važnejše ljudsko razpoloženje kakor pa zakon. Osnovala se je tudi posebna organizacija za branbo katoliških redov, ki šteje že danes čez 1 milijon članov. (Familiares y Amigos de Religiosos.) Izdajajo poseben list »Hijos del Pueblo« v 25.000 izvodih. Mnogi redovi so si v teku zgodovine prili precej narazeni. Skupna nevarnost pa jih je zopet združila, tako da v Madridu zbujajo trajna komisija provincijalov različnih redov. Proti antikerikalnemu humorističnemu listu »Fraylazo« se je ustanovil izvrstno urejevan tednik »Gracia y Justicia«, ki se je že danes razširil tako zelo po vsej Španiji, da se tiska v 200.000 izvodih.

Opazovati je, da se je tudi na verskem področju pričela živahna renesansa. Duhovščina se pričinja bolj zanimati za ljudstvo in se na njega naslanjati, odkar tako nemilo čuti, da je od ljudstva odvisna. Prav marsikateri ponos je padel. Marsikateri lenoba se je vdrnila in nasprotstva malenkostnega osebnega značaja so se ob veliki skupni nevarnosti omilila. Ravno včeraj sem zasledil zvečer, da se je v Madridu 50 mladih intelektualcev postavilo v službo najintenzivnejšega laičnega apostolata. Osnova se je nekaj nov laični red, ki je za poglobljeno notranje kulture za svoje člane uvedel dnevno enourno premišljevanje.

Pogumno in z zaupanjem gledamo v bodočnost. Velika sila, ki je prišla nad nas, rodi že tudi dobre in blagoslovljene sadove. Manjka pa nam za enkrat še izkušnji, manjka nam vztrajnosti, ki jo Španci žal tako malo poznajo in zlasti nam manjka voditeljev, ki bi vso to dobro voljo, ki se javlja na vseh straneh, tudi smoterno in pametno vodili. Gre za važne stvari, gre za vse, katerih ni mogoče improvizirati. Zato blagor ljudstvu, ki ima večje voditelje in ki tudi v dneh navedenega mira ne zapušča nasprotniku. In blagor ljudstvu, ki potrebne reforme izvede preje, kakor ga v to prisilijo zunanje razmere.

(Ponatis prepovedan.)

Dva duhovnika ustreljena

Madrid, 3. nov. tg. V predmestju pri Bittaco sta bila dva duhovnika, ko sta se sprehajala, zavrtno ustreljena. Eden je bil takoj mrtel, drugi pa hudo ranjen. Napadalec se niso prijeli. V provinci Cordoba pa je 200 oboroženih kmetov napadlo veliko veleposestvo in ga opustošilo. Ko je prihajalo orožništvo, so kmetje streljali, potem pa zbežali. Več kmetov je bilo aretiranih, trije pa so bili ranjeni.

Lavalu vlada čestita

Audienca nemškega poslanika

Pariz, 3. nov. tg. K sprejemu Lavalu, ko se je vračal iz Amerike, je poslala Action Française razglašajo, katere pa je policija razgnala, ko je aretirala nekoliko mladih kričarjev. Takoj po poratku je imel Laval dosti dela. Najprej je poročal predsedniku republike Doumergu, potem pa je poslušal poročila svojih namestnikov v času odsotnosti. Poslanska zbornica bo odprta najbrže 12. novembra, poprej pa bosta še Laval in Briand, ki se bo kmalu vrnil z dežele, poročala znanjem in finančnemu odboru. Notranje ministrstvo se demantira vesti o tem, da bi bila mednarodna konferenca sklicana v Biarritz. Za enkrat o takih načrtih se ni nič znanega. V Parizu se nevoljni, ker Nemčija ne predloži nobenih konkretnih kreditov, očitajo Nemčiji, da izigrava reparacijske upnike proti privatnim upnikom. »Hle de France« je pripeljala obnem z Lavalom iz Amerike za francosko narodno banko novega zlata za 8.6 milijonov dolarjev.

Pariz, 3. nov. tg. Nemški poslanik Hüsch je imel danes dopoldne prvi razgovor z Briandom na Quai d'Orsayu. Popoldne sta ga Laval in Briand sprejela v notranjem ministrstvu. Pri tej demarši je bilo, kakor znano, za proceduro revizije Youngovega načrta in za konsolidacijo nemških kratkih kreditov. Na današnjem ministrskem svetu je poročal Laval o svojem potovanju v Ameriko. Uradni komunikacije o tem samo navaja, da je podpredsednik kabineta, pravosodni minister Bernard izrekel Lavalu čestitke celokupne vlade za njegovo delo v Washingtonu in za bodoče živahno sodelovanje med Francijo in Ameriko.

Angleško mnenje

London, 3. nov. AA. Današnje »Times« komentirajo v uvodniku važnost Lavalovega poseta v Washingtonu. List poudarja, da Laval po sestankih s predsednikom Hooverom in Stimsonom pamtano ve pri tem da je. Sedaj ima proste roke in bo skušal skleniti z Nemčijo na temelju huanke ali pa versailleske pogodbe trajen sporazum.

Vrhu tega je dal jasno razumeti, da bo posvelil sedanjí gospodarski krizi primerno pozornost. Laval se zaveda, da Nemčija prihodnjega julija prav gotovo ne bo mogla v polni meri izplačati odgojenih reparacijskih plačil.

ali so bili umorjeni. Računa v hotelu še niso plačali, vendar pa so pustili v stanovanju dragoceno prtljago.

Matuška - toži

Dunaj, 3. novembra. Z. Atentat Matuška je po svojem zastopniku tožil »Papet film« zaradi tega, ker je predvajalo sliko njegove žene in hčerke, radi česar imata veliko moralno škodo. Ističasno je to filmsko društvo predvajalo tudi njegovo sliko in sicer v obliki častnika belih teroristov. Ta slika je lažnjiva, ker ga predstavlja kot nadporočnika v častniških krogih bivšega 86. polka, kjer je bil v službi.

Radikalno varčevanje

Bukarešta, 3. novembra. I. Vlada je zmanjšala proračun za notranje ministrstvo za 2 milijardi 200 milijonov lejev. Za osnovno šolstvo bo država odedej plačevala po novem proračunu 1.400.000.000, ostalo poldrugo milijardo lejev pa bodo morale plačati občine. Ukinjene so vse strokovne, meščanske, gospodarske in trgovske šole, kakor tudi one, ki so se ustanovile tekom zadnjih treh let.

Berlin, 3. novembra. AA. Po poročilu iz New Yorka je Schmelingov manager objavil vesti, da je podpisal z zastopniki Dempseyja pogodbo. Schmeling se bo boril z Dempseyjem prihodnjega junija ali septembra v New Yorku ali v Chicagu. V tej borbi bo branil naslov svetovnega prvaka.

Občinske volitve v Angliji

Ista slika kot pri parlamentarnih volitvah

London, 3. nov. tg. Dosedanji rezultati občinskih volitev v grofijah kažejo občutne izgube za delavsko stranko, ki je od 300 mestnih in vaških občin pridobila samo 5, izgubila pa 206. Konservativci so pridobili 149 občin, izgubili 5, liberalci pa so pridobili 26 občin in izgubili 5. Relativno najboljše je izšla iz teh volitev neodvisna delavska stranka, ki je pridobila 46 mandatov, izgubila pa 10. Jutri bo najbrže namesto Lloyda Georgea, ki je bil od 1. 1924. dalje predsednik liberalne frakcije, na njegovo mesto izvoljen sir Herbert Samuel. Lloyd George hoče najprej okrepiti svoje zdravje, danes pa se bo prvič po svoji težki bolezni udeležil prisega poslancev.

Pabst zopet na delu

Dunaj, 3. nov. tg. Doznava se, da je avstrijski poslanik v Berlinu z zaupnim poročilom obvestil zunanjega ministra dr. Schobra o novih nakanah majorja Pabsta, ki živi sedaj v Berlinu. Pabst je baje zopet v tesnih stikih z avstr. Heimwehrovc. Kot pogoj, da se vrne v Avstrijo, zahteva, da se vrže Bureschova vlada in da se imenuje desničarski kabinet, sestojč iz Heimwehrovcv in desničarskih krščanskih socialcev. Če bi bil Pabst zopet izgnan iz Avstrije, se mora nemudoma inšcenirati nov puč. Prijateljem je rekel, da ne misli na to, da bi opustil svoje stanovanje v Innsbrucku, ki ga bo kmalu zopet potreboval. Proti temu pa govori večrajšnja izjava notranjega ministra Winklerja, da bo avstrijska državna oblast vsak nov poskus puča udušila v kaili.

Gualini v konkurzu

Belgrad, 3. novembra. I. Iz Rima poročajo, da se je vršila poravnava v velikem konkurzu italijanskega bogataša Riharda Gualina, ustvaritelja zloglasne tovarne za umetno svilo »Sma Cosa« ter okrog 300 tovarn za izdelovanje čokolade. Possebna komisija je ugotovila, da znašajo aktivna 171 milijonov lir, medtem, ko znašajo pasiva 428 milijonov lir. Večina aktivne je že zastavljena, tako, da upniki ne pridejo v poštev, ker je ostalo za njih le okrog 25 milijonov lir. Prostovoljna poravnava je bila odklonjena in napovedan je bil sodni konkurz.

Stimson - delegat za razorožitveno konferenco

Washington, 3. nov. Z. Čuje se, da je predsednik Hoover nameraval imenovati senatorja Boraha za predsednika ameriške delegacije na mednarodni razorožitveni konferenci. Borah je to odbil, ker bo zastopal ameriško delegacijo državni tajnik Stimson.

Kdo bo dedič?

Pismo iz Avstrije

S..... 31. okt. 1931.

Avstrija je podobna stari bolehní teti. Cela vrsta nečakov in nečakinih prikažuje nestrpnost le eno: da stara, bolehná teta umre ter da oni nastopijo njeno več ali manj bogato dediščino. Vsakdo izmed njih skuša pridobiti njeno zaupanje, njeno naklonjenost. Polni skrbi pozvedujejo le-ti iz ljubeznivim nasmeškom: kako se neki teti goji, kako je z njenim zdravjem? Vsa ki skuša postreči ter prekositi v ljubeznivosti svoje tekmece. Zopet in zopet poživljajo številne krize upanje nečestitih nečakov in nečakinih ter pomnožujejo njih ljubeznivo skrbljivost. Vsakdo pomaga ljubi tetki. Prav vesela sme biti ona, radi tolike pozornosti in tako se dogodi, da stara bolehná teta vedno zopet srečno preboli hudo krizo, številnim nečakom in nečakinjam v nemalo jezo in žalost.

Zima je nastopila in z njo je prišla nova huda kriza nad staro, bolehuo teto ob Srednji Donavi. Naduhla jo duši, srce ji zastaja. Državni dohodki se stalno manjšajo. Trgovina in promet zastajata. Industrija in kmetje so črez glavo zadolženi. Na Vzhodnem Tirolskem so li zadnji celo sklenili, da ne plačajo več nikakih davkov. Obrtniki so brez naročil in tako raste z vsakim dnem številno brezposelnih ter splošna beda. Res je, drugje tudi ni mnogo bolje, a tu pri nas ima svetovni pojav gospodarske krize povsem svojski značaj. Avstrije je razvajen. Velika večina državljanov živi od podpor, penzij in rent. Vsa peti uslužbenec je državni nastavljenec, gospod, ki lahko brezskrbno, ugodno in mirno živi. Resnih, požrtvovalnih delavcev pa je le malo. Zato pa obilna mrzljeni znoj obliže stare tete. Polasaša se je onemoglost. Grozita ji bankrot in inflacija. Kljub temu, da je bivši ministrski predsednik dr. Ender že mesec dni izjavil: dvojce vprašanji mora biti nemudoma rešenih, namreč budžetno ravnanje in pa sanacija »Kreditnega zavoda«, sta ti dve rak-rani pravzaprav še danes odprti. Stari ljudje se je težko odločijo k odločilnim korakom, in zima, tako nevarna betežnim starčkom, stoji pred vrati...

Položaj je resen, a ne obupen, je trdil pred kratkim novi avstrijski finančni minister. Zlobni jeziki trdijo pa ravno nasprotno. Kaj čuda torej, če vlada med obilimi »sorodniki hudo razburjenje, mrzljena nervoznost. In kako ne! Saj je kljub vsej bedi »avstrijska teta« še vedno precej bogata. Številni samostani, nebroj gradov in gradičev, neštete palače, bogati muzeji ter velike knjižnice hranijo bajne zaklade in zemlja sama zamore pošteno, večnoma celo dobro rediti pridnega delavca. Po pravici imenuje torej Avstrije s ponosom svojo deželo: »Das Land der Stifter und Schlosser«. Dunaj je bil pred vojko na četrtem mestu med najbogatejšimi mesti celega sveta. In še danandne je avstrijski kapital močan. Mnogi trdijo celo, da je samo v Švici naloženih 1300 milijonov avstrijskega denarja. Pa saj ni čudaj! Več kot enajst sto let so Slovani robotali avstrijskim plemičem in bogatinom. Sad teh žuljev je nakopičen v današnji Avstriji. Pravilno bi bilo torej, če bi le-tem pripadla dediščina bolehné, stare tete. Toda število rivalov ni majhno! Nemci iz rajha prednačijo med njimi. Lastna beda ter njih svetovnoznana nemirnost, takozvani »levtonski imperializem« jih naganjata k veliki agilitosti, kol nam

London, 3. nov. tg. Nova angleška poslanska zbornica se je danes sesala na svojo prvo kratko formalno sejo, na kateri so določili posamezne govornike strank. Ko so vslopili v dvorano člani kabineta, jih je ogromna večina pozdravljala z živahnimi medklci in z mahanjem listin. Lanski govornik, kapitan Fitzroy, je bil od vseh strank zopet izvoljen za govornika. Danes in jutri bodo zaprisegli poslanci. Novo zasedanje se začne šele 10. novembra s prečitanjem preloženega govora, Delavska stranka je izvolila Jurija Landsburyja za začasnega voditelja svoje parlamentarne frakcije. Nacionalni liberalci pa so izvolili za svojega voditelja sir Johna Simonsa.

Drobne vesti

Belgrad, 3. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog trgovinskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o dopolnitvi zakona o nadziranju čistine zlatih, srebrnih in platinskih izdelkov. Po tej izpremembi in dopolnitvi se doda členu 2 nov odstavek, ki se glasi: »Zlatniki, kovani v domačih kovnicah, bodo imeli čistino 986.19‰.

Zagreb, 3. novembra. Z. V Zagrebu je snoči ob 10 umrl preločni cerkveni častni kanonik gosp. Kotlarski v 70. letu svojega življenja.

Praga, 3. novembra. I. Češkoslovaška vlada je pripravila zakon, s katerim bo uvedeno obsežno pregledovanje vseh dijakov obeh spolov od 11. do 21. leta. Pregled se bo vršil vsako leto.

Pariz, 3. novembra. AA. Od otvoritve kolonialne razstave pa do danes je to razstavo obiskalo 31.170.000 ljudi.

New York, 3. novembra. AA. Ameriško dele, gacijo na razorožitveni konferenci bo vodil gosp. Stimson.

Palermo, 3. novembra. AA. Na dan vernih duš se je v tukajšnji dominikanski baziliki zbrala velikanska množica ljudi. Nenadoma pa je iz dozdaj še nepojasnjenih razlogov nekdo povzročil neupravičeno paniko in ljudje so v velikem neredu navalili na izhode. Pri tem je bilo okoli 100 ljudi ranjenih, med njimi 30 nevarno. Neka starša iz neki otrok sta podlegla.

Zagrebska vremenska napoved. Prelečno vedro in stalno, podnevi toplo, noči hladne.

Obsodbe po prekem sodu

Bodimpešta, 3. nov. AA. Korbiro poročajo: Državno sodišče, ki zaseda v mestu Djula, je danes izrekel razsodbo v procesu proti kmetoma Lakija in Hejasa, ki sta obtožena, da sta v noči 29. oktobra položila na železniško progo 15 cm debele železne drogeve, hoteč tako povzročiti iztirjenje vlaka. Sprevoznik vlaka, ki je prvi vozil po tisti progi, pa je še utegnil vlak ustaviti.

Laki je obojen na smrt na vešalih, Hejasa pa je sodišče oprostilo.

Po izrečenih obsodbah se je sodišče pretvorilo v svet za pomilostitev.

Budimpešta, 3. novembra. Z. Horthi še vedno ni poslal pomilostitve za Štefana Lakya, ki ga je snoči preki sod v Gyuali radi atentata na vlak pri Orozagiu obsodil na smrt. Krvnik se še vedno nabaja v Gyuali.

Nov zločin?

Budimpešta, 3. nov. Z. Tukajšnja policija je celo zaposlena, da razjasni izginotje 26 letnega Rudolfa Bahmana in 26 letne Francozinje Terriere, ki sta nenadoma izginila obnem z 14 letnim otrokom. Na tajinstven način so vsi trije izginili 28. septembra iz hotela, kjer so stanovali. Rekla sta, da gresta na jugoslovanski konzulat, da jim vidira potni list za Jugoslavijo. Od tega časa jih ni nihče videl. Ne ve se, ali so vsi trije izvršili samomour,

Prva oddaja šolskega radia na Slovenskem

Ljubljana, 4. novembra.

Včeraj ob 11.30 je bila otvoritvena oddaja šolskega radia za Dravsko banovino. Med učiteljskim in mladinskim je vladalo veliko zanimanje za to oddajo, saj je imela priliko slišati osebno slovenskega pisatelja, ki ga že dolgo pozna po njegovih spisih g. F. S. Finžgarja. In res prav posrečena je bila izbira in prav posrečena je bila oddaja.

Otvoritveni nagovor je imel načelnik odseka za šolski radio pri JUU in zastopnik kr. banske uprave v njem g. profesor Leopold Andree, ki je orisal pomen šolskih oddaj, razvoj šolskega radia pri nas ter izrekel zahvalo vsem činiteljem, ki so pripomogli do šolskega radia v Dravski banovini. Predvsem je zahvalil kr. banski upravi, ki je s polnim razumevanjem omogočila šolski radio, Radio-postaji in Prospekti zvezi, ki sta dali brezplačno postajo za šolski radio na razpolago, in Jugoslovanskemu učiteljskemu združenju — sekciji za Dravsko banovino, ki je z vso požitnovalnostjo izvršila vse predpise za otvoritev šolskega radia ter mu s tem zagotovila obstoj.

Nato je izpregovoril zastopnik Radio-postaje, tajnik Prospektne zveze, g. Zor V., ki je posebno zahvalil izrekel učiteljskemu Jugoslovanskemu učiteljskega združenja — sekciji za Dravsko banovino, da je imelo tako veliko razumevanje za stvar ter je s tako vneto sprejela šolski radio v svoje okrilje. Slovensko učiteljsko je sledilo s tem Češkoslovaški, ki je sprejela radio kot sestavni del pouka. Zaključil je z željo, da naj radio služi kulturni povzdig mladine in naroda.

Pisatelj, g. župnik F. S. Finžgar je nato imel otvoritveno predavanje »Kaj bi rad povedal mladini?« Njegovo predavanje je bilo nekaj izrednega. Zdel je dušo mladega življenja in porabil za svoja izvajanja obliko, da bodo še dolgo ostala v spominu mladine. Prišel je s spominom na Levstika, nato pa je sejal zlate nauke v lepih prispodobah in doživljajih v srca mladine. Prvo je govoril o mladosti in moztosti. »Najlepša je mladost, mladost je ena, ki ne pride več nazaj.« V življenje greste, skozi življenje, ki bo zahtevalo moztost prenašanja bolečin. »Domovina potrebuje močnih junakov in ne mlitih Jer.« Dalje je govoril o avtoriteti na podlagi dogodbe iz lastnega življenja: »Da bodeš vedel, kaj je tvoja dolžnost.« Tudi ako bi me privezal oče s pajčevino k mizi, ni me držala vrv, ampak očetova avtoriteta me je držala, da se nisem odtrgal in šel k vozu in na voz tlačil seno

in potem jahal na konju domov.« Brez avtoritete bi bilo gorje državi, narodu in družbi. »Države najbolj kulturnih narodov čuvajo avtoriteto.« »Svet je avtoriteta staršev, sveta avtoriteta učiteljev itd.« Mladina, ki tepta avtoriteto družbe in človeštva, je grobokop družbe, naroda in države. Nadalje je povedal v lepi dogodbici nekaj o ljubezni do bližnjega: »V ljubezni pritrpane koščke delijo bednim siromakom po barakah.« — »Delo je naša sveta dolžnost.« Lepo je g. pisatelj vplel v lasten doživljaj dogodbo o prihodu Čehov v naše kraje in o probujanju in poglobljanju narodne zavesti za časa pisateljevih mladih dni. »Slovska vzajemnost je bila tedaj še velik greh.« je opisoval pisatelj mladini težke čase, ki jih je preživljal naš narod in z njim naša doraščajoča mladina. Spodbujal je mladino, ne dela zaradi nagrade in priznanja: »Več ko vse to je zavest dolžnosti do dela.« Svaril je mladino, naj ne bo zajedalec ne v narodu in ne v družbi. — Nad vse posrečena je bila pa zadnja slika: »Kdo je gospod?« Mar oni, ki se nosi po modri, ali hodi na promenadi; se nič ne uči, pa laže, da vse ve in zna; vse kritizira in pregodnja, sam pa ni še nikdar storil; se smeji v gledališču pri tragični sceni in gleda okrog, kdo ga bo posnemal; ga je sram očeta in matere, ker mu nista dovolj »nobel«; ki zapravlja očetovo premoženje; ki odrija staro ženo s pločnika v blato, da gre sam po lepem; ki si pusti od matere čevlje snaziti; ki ga je sram vesti paket na pošto ali knjige v šolo, da raje iztrga liste iz nje in jih zmečkane nosi v šolo v žepu.« Vsi drugi smo pa delavci, delavci s krampom, delavci s črnolom, delavci ob hladu v gozdu ali delavci, ki vcepamo modrosti v glavo, ali sejemo kulturne brazde v narod.« Bodimo delavci vsi in ne gospodje, bodimo ponosni, da smo delavci.« G. predavatelj je končal zopet z Levstikom in rekel, da je povedal vse »Naj si bo komu ljubilo ali gorko!«

Neki višji funkcionar, ki je čital pisatelja Finžgarja predavanje še preden je bilo govorno v radiu, je rekel: »Zlate besede.«

Naj bi naš šolski radio dal še mnogo takih zlatih besed naši mladini, g. profesorji in učitelji pa pripravili mladini z radiem v šoli še mnogo zlatih ur. Ure šolskega radia naj postanejo res zlate ure pouka za našo mladino.

Prihodnji petek, 6. t. m. ob 11.30 bo predaval g. prof. Solar o temi: »Saj znaš!«, vaje v deklamiranju in branju.

Nudimo mladini, da čuje strokovnjaka!

Velik požar na Bledu

Bled, 3. novembra.

Snoči je na Bledu izbruhnil velik požar v hotelu Zaki. Goreti je prišlo okoli pol 7 zvečer. Hotel Zaka stoji pod kolodvorom, to je v vasi Rečici.

Ogenj so tudi prvi opazili prebivalci Rečice, ki so hitro prišli z gašenjem in reševanjem. Na pomoč so prihiteli gasilci z Bleda, iz vasi Grad, z Rečice, Mlina in Gorji. Pogorel je ves zadnji leseni del hotela, kjer se posli in ob sezoni tudi nekaj gostov. Poleg hotela je pogorelo tudi malo

poslopje, kjer je bila nekakšna depandanca hotela. Pogorela je tudi skoraj vsa hišna oprava v zadnjem delu hotela in v depandanci.

Združenim naporom gasilcev pa se je posrečilo, da so rešili hotel sam pred uničenjem. Škoda je velika in trpi lastnica hotela, g. Katarina Korošec, približno 150.000 Din škode. Poslopje je bilo zavarovano. Požar je najbrže potaknjen in je prebivalstvo že osutilo nekega moškega, ki je zanelil ogenj najbrže iz maščevanja. Ze snoči so orožniki aretirali na Bledu sumljivo osebo, proti kateri so uvedli preiskavo.

Požar na Primskovem pri Kranju

Kranj, 3. novembra.

Primskovo, precej velika in dolga vas, ki je oddaljena od Kranja 2—3 km in ki se vleče ob cesti na Jezersko, je bila pred nekaj leti zelo na glasu, da tam velikokrat gori. Tekom kratkega razdobja par let je bilo na Primskovem neverjetno veliko število požarov in požigov, ki jih ni bilo mogoče ne preprečiti in ne ugotoviti jim vzroka. Potem pa je sledila bolj mirna doba brez požarov, katero je prekinil le en ogenj v avgustu leta 1929.

Danes pa je na Primskovem zopet gorelo. Ogenj je nastal pri posestniku Petru Košniku, vulgo Vampretu — tik ob Koroški cesti. Udarcev ognjene nesreče je bil Peter Košnik že dvakrat deležen. Najprej mu je pred kakimi štirimi leti pogorel pod in del gospodarskega poslopja, komaj je to obnovil, mu je pred dvema letoma tretično v kozolec, ki je pogorel z žitom vred. Danes je pa prišel na vrsto še hlev, od katerega je ogenj pustil le golo zidovje. Med pol enajsto in enajsto dopoldne je nastal, iz dosedaj še ne povsem ugotovljenega vzroka, ogenj v šupi, kjer je bilo polno drv, butar in stelje. Šupa se namreč drži hleva. Domači so nekoliko pred požarom odšli z doma na polje, doma so ostali le otroci sami.

Ogenj so že takoj v početku zapazili sosede in ga skušali udušiti, pa se je že vnela streha in pod streho se nahajajoče silne množine krme, slame in sena. Streha je bila krita s cementno opeko, ki je pokala s tako silnim pokom, kakor bi streljala četa vojakov. Pokanje se je slišalo 3 km daleč. Na Primskovem je začelo biti plat zvona in ljudje so se pričeli zgirjati od vseh strani. Prihiti so tudi domači. Ker pa je bila streha krita z opeko, ni bilo videti toliko ognjenih zubljev, marveč le dim, ki pa se je mešal z meglo in tako v okolici dolgo niso vedeli za ogenj.

Prvi so seveda prihiti na kraj požara številni primskovski gasilci, ki so na več krajih nastavili svoje čevlji na vodovodne hidrante in pričeli junško gasiti. Bila je namreč velika nevarnost za bližnja, sosednja, večji del s slamo krita poslopja, ki bi lahko vsa pričela goreti. Ko so prihiti gasilci s Primskovega, se je že v nemalo do 15 m oddaljeni pod sosedo Novaka; lesen, krit s slamo in polno krme. — Ko so gasilci videli to nevarnost, so jo na vsak način skušali preprečiti. Nekateri so gasili pri Košniku, drugi so pa ležli po Novakovi strehi, padali ter s čevlji in škafci lili vodo v ogenj, ter tako že gorečo slamnato streho iztirgali iz ognjenih objemov. Brez ozira za svoje življenje so primskovski gasilci z izredno požitnovalnostjo in dobro voljo pokazali, da so vredni člani svojega društva. — Novakova hiša, ki je bila od goreče strehe oddaljena le par metrov, se ni vžgala, ker je bil vsak požik ognja takoj udušen. Primskovskim gasilec so prav pridno pomagali tudi gasilci iz Britofa. Kranjani pa topot niso mogli pomagati. Na poti na Primskovo se jim je polomil avtomobil, katerega so morali popravljati. Ko pa so dospeli k ognju, so že domači gasilci preprečili vsako nevarnost.

Košniku je pogorel hlev, ki je bil nedavno popravljen, vsa krma in drva, živino so pa sicer komaj a vendar pravočasno rešili. Košnikov hlev je zavarovan za 15.000 Din, škoda bo pa znašala do 50.000 Din. Novak ima pri podu uničeno streho in precej pokvarjene krme. Škoda se cení na 5.000 do 10.000 Din. — Prizorišče ognja, ki je napravilo velik strah sosedom in vaščanom, so

ves dan hodili gledat ljudje iz okolice. Košnikovo poslopje se nahaja ravno nasproti gasil. doma. Primskovski gasilci so v tem slučaju pokazali s svojo neustrašenostjo in hitrim nastopom, da rešijo, kar je le mogoče rešiti, in da se nanje lahko zanesemo. — Zato zaslužijo od strani ljudstva vsestransko podporo.

Majhen jubilej velike delavnosti

Danes, 4. novembra, praznuje župan trga Motnik 40 letnico življenja. Obenem je letos 10 let, kar so mu občani našega najstarejšega trga Motnik zaupali župansko mesto, ki se ga je izkazal vrednega. Po svetovni vojni, ki jo je srečno preživel v vojaški bluzi, je s svojo mlado silo stopil na delo

v življenju motniškega trga. Vzorni nadučitelj Konjar mu je dal dovolj znanja za življenjsko pot. Še ne tridesetletnega so ga izvolili za župana leta 1921 in županje se zdaj. Poravnal je občinski dolg za vodovod, kupil občini hišo, jo preuredil ter v njej namestil občinsko pisarno, poštni urad in orožniško postajo. Ko bo s to hišo še novo šolsko poslopje, ki je v načrtu, v okras trgu, bosta pričali o plodonosnem delu župana Novaka, ki je menda od vseh županov, kar jih je imel Motnik, eden najmlajših in najdelavnejših. Krajevni šolski svet, ki mu predseduje Karel Novak, pripravlja namreč gradnjo šolskega poslopja, ki ga Motnik nima, in je ta akcija že uspešna in dobi Motnik v doglednem času prepotrebno šolsko poslopje.

Katoliškemu prosvetnemu društvu v Motniku je bil predsednik od 1926 do 1930 ter so tedaj postavili tudi Prosvetni dom, sedež kulturnega delovanja tržanov. Tudi tu pomaga še vedno z delom, kar in kadar je treba. Tudi v Hranilnici in posojilnici v Motniku, katere načelstva član in njen knjigovodja je, se pozna njegova pridna roka. Za vse delo na vseh straneh je bil tudi odlikovan z redom Sv. Save.

Tudi našemu listu je stalen naročnik, agitator in dopisnik, zato se ga ob 40 letnici njegovega delavnega življenja in 10 letnici županovanja spominamo in mu čestitamo! Bog ga živi!

Smrt v gramozni jami

Tržišče, 2. novembra.

Danes okoli 11 dopoldne se je zopet zgodila podobna nesreča kakor pred tremi meseci. 23 letni Alojzij Majcen iz Vrha 1 je šel s svojim bratom kopat pesek v znani Umekov kamnolomu v Podgoru. En voz sta ga že nakopala in brat ga je odpeljal domov. Ko se je pa vrnil, da bi naložila še drugi voz, je našel svojega brata zasutega pod veliko plastjo peska in gramoza — mrtvega. Vsi poskusi, vzbuditi ga k življenju, so bili zaman.

Pokojni Lojze je bil fant mirnega značaja, vnet za lepo in dobro. Pravkar se je pripravil na igro »Mlinar in njegova hči«, ki jo misli vprizoriti tukajšnje Kat. prosvetno in podporno društvo sv. Jožefa, kjer je imel glavno vlogo; prejšnji večer je bil še pri vaji in bi moral danes zopet priti k vaji, je pa za vedno preстал veliko preizkušnjo pred večnim Sodnikom — upamo, da dobro, saj ni bilo o njem nič slabega znanega.

Njegovi družini — staršem, bratom in sestram — pa naše iskreno sožalje.

Mohorkovi zločini pred sodiščem

Kdo je umoril posestnika Kancelerja

Maribor, 3. novembra.

Epilog k dogodovčinam in razbojništvom zločinske Mohorkove družbe se je vršil danes pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Pred sodniki je stal Friderik Klančnik, 37 letni usnar iz Pobrežja pri Mariboru, obtožen sodelovanja pri roparskem umoru posestnika Rudolfa Kancelerja na Sobru pri Kamnici. Ze od aprila meseca se nahaja v preiskovalnem zaporu, nešleto zasliševanj ima za sabo, pa vedno je na sodnikova vprašanja odgovarjal, da je nedolžen. Celotna obtožnica je sestavljena na podlagi izpovedi rajnega Rudolfa Mohorka, na podlagi katerih je bil obsojen radi predmetnega umora kot soudeleženec Rudolf Kovač, ki odslužuje svojo kazen v mariborski kaznilnici. Na današnji razpravi bi bil zaslišan za pričo tudi Rudolf Mohorko, ko bi se ne bil že sodil sam. Obtožnica, ki je bila na današnji razpravi prečitana, je del obtožnice, pripravljene za Mohorka ter opisuje dogodke, radi katerega se je Klančnik zagovarjal, sledeče:

Kp se je Mohorko preselil iz Sobra v Maribor, je našel zatočišče pri Klančniku in njegovi ženi na Pobrežju, kjer je stanoval že dolgo let nje-dov dobri znanec Rudolf Kovač. Tako je prišlo do znanstva med Klančnikom in Mohorkom, ki je postalo za prvega tako usodno. Klančnik je dolgo let življenje počenega človeka. Bil je izučen usnar ter kot tak prišel daleč po svetu ter si pridobil mnogo življenjskih izkušenj. Med vojno je ves čas služil vojaške, po vojni pa je bil nekaj časa v orožniški šoli. Oprjel pa se je končno zopet svojega dela ter bil zaposlen v tovarni usnja Kohnstein na Pobrežju. Porochen je že dolgo, nima pa otrok. V Kamnici, kjer je bil nekaj časa zaposlen, se je seznanil z Rudolfom Kovačem, ki ga je prvi zapeljal na pot nepoštenosti. Radi tatvine, katero sta skupaj izvršila, je bil obsojen leta 1925 na 5 mesecev težke ječe. Ko se je preselil Mohorko k njemu, je nastalo med vsemi tremi zaupno razmerje, Mohorko je razkladal svoje zločinske načrte in našel pri obeh hvaležna poslušalca. Klančnik, ki je mnogokaj videl po svetu ter si nabral dokaj izkušenj tudi v orožniški šoli, je pomagal tu in tam s pametnim nasvetom in v tej družbi se je zasnovalo marsikaj, kar bi gotovo v kroniki našega zločinstva bilo zabeleženo še s krvavimi črkami, ko bi ne bila vsa družba padla v roke pravice.

Roparski napad na Kancelerja so zasnovali — kakor je trdil Mohorko — v Klančnikovem stanovanju po znanem ponesrečenem napadu v Sv. Lovrencu na Pohorju, katerega sta izvršila Mohorko in Kovač. Klančnik ju je takrat imel za strahopetca in nerodnega. Oba sta zasnovala nato napad na Kancelerja, katerega je organiziral pod Mohorkovim vodstvom Kovač, ko je na mariborskem sejmišču dne 9. oktobra 1929 izvohal, da je posestnik Kancelier iz Sobra prodal svojo kravo ter spravil izkupiček v svojo listnico. Mohorko in Kovač sta se nato napotila v zasedo, katero sta pripravila Kancelerju v kamniškem jarku. Oborožena sta bila s sekiro, katero sta si izposodila pri Klančniku. Čakala sta na svojo žrtev do mraka ter je mislila, da jima je ušla, ko je privozil po poti na svojem kolesu Klančnik ter povedal, da prihaja Kanceler za njim. Takoj so si razdelili vloge. Ker se v bližini pot cepi na dva dela, ki se na vrhu hriba zopet strneta, je čakal Klančnik na takozvani novi poti, dočim sta Mohorko in Kovač zasedla staro pot. Ni še preteklo par minut, ko sta nenadoma

Pixavon

potrebujejo
Vaši lasje, da bodo
v obilnosti Kodrov
in da jih boste
lahko česali.

Pixavon dobi se sedaj
tudi v formi Shampoo-a.

zaslišala v smeri, kjer je stal v zasedi Klančnik, stokanje in zamolklo doneče udarce. Klančnik je mesaril svojo žrtev-Kancelerja; zadal mu je več smrtnih udarcev s topim delom in ostrino po glavi. Kmalu se je začel zvižg, znamenje, da je vse v redu in oba tolovaja sta se približala mestu zločina. Kanceler je ležal na tleh ves v krvi in že mrtev, v bližini pa je stal morilec ter kazal napolnjeno listnico, v kateri je bilo 2500 Din. Po hitri delitvi plena so se razgubili od mesta umora. Klančnik je odbrzel na kolesu, njegova druga sta pa utonila v temnem gozdu ter se po noči splazila nazaj v Maribor. Tako Mohorkova izpoved.

Sodelovanje Klančnika pri navedenem zločinu je ostalo dolgo nepojasnjeno. Sele po aretaciji Mohorka je prišlo na dan, da je tudi Klančnik zapleten v umor. Vendar je dosledno tajil soudeležbo in vztrajal pri tem zagovoru do danes. Obtožnica je edino to, da je Klančnik tudi doslej pri vseh prestopkih, radi katerih se je poleg umora danes zagovarjal, ostal dosleden svoji metodi, ničesa, ni hotel priznati ter je vedno klonil le pod silo dokazov. Na drugi strani pa obtožnica sama priznava, da na Mohorkove izjave ni kaj mnogo dati. Dramatičen dokaz temu je slučaj Hriberski, katerega je Mohorko obdolžil sodelovanja pri strašnem pokolju Dobaveje družine, pa se je naposled izkazalo, da si je vse skupaj izmislil. Nedvomno pa je, da je Klančnik vedel za zločinsko Mohorkovo delovanje in za njegove roparske načrte. Stanovali so vsi skupaj v eni sobi s štedilnikom, bili neprestano v družbi, tako, da je po mnenju obtožnice na podlagi tega dejstva Klančnikova skrivna precej očitvidna kljub temu, da ni stvarnih dokazov razen Mohorkovih izpovedi.

Obsojen na 20 let

Za razpravo je vladalo izredno zanimanje ter je bila razpravna dvorana v I. nadstropju nabito polna. Senatu je predsedoval višji sodni svetnik dr. Lesnik, prisodniki pa so bili višji sodni svetnik Zemljčič, dr. Cemer, Kolšek in dr. Adamič. Obtožbo je zastopal državni pravdnik Sever, zagovarjal pa je obtoženca dr. Ravnikar. Klančnik je pri zaslišanju priznal le nekatere manjše delikte, dočim je roparski umor trdovratno tajil. Glavni priči sta bila Klančnikova žena, ki je včasih prišla v naprotje s svojim možem, a je vendar ni obremenjevala, ter Rudolf Kovač, ki je bil svojčas obsojen radi istega roparskega napada. Na razpravo so privedli Kovača, močno zastraženega in zvezanega iz jetnišnice. Tudi on ni izpovedal za Klančnika nič obremenilnega. Razprava je trajala ves dan.

Ob 5 dopoldne se je umaknil sodni zbor k posvetovanju ter v napeti tišini razglasil ob polu razsodbo. Klančnik se na podlagi indicij iz Mohorkovih izpovedi obsoja na 20 let in doživljenjsko izgubo častnih državljanjskih pravic ter na globo 3000 Din, ki jih mora plačati vdovi pokojnega Kancelerja. — Stroga obsodba je presenetila vse, Klančnika pa tako potrla, da je izgledalo za hip, da se bo onesvestil. Z brezupnim izrazom na obrazu se je lovil in omahoval, dokler ni našel opore v naslonjalu zatožne klopi, na katero se je sledinje zrušil težko dihajoč. Na vprašanje, če sprejme kazen, je odgovoril: »Če niste nikdar krivično sodili, danes ste mene, ker sem nedolžen.« — Kazni ne sprejme, ker bo po svojem zagovorniku vložil ničnostno pritožbo.

Kmetje v boju z medvedom

Iz Privileja poročajo sledečo zgodbo, ki se je dogodila 27. okt. v bližnjih vaseh.

Ponoči sta se priklatlja iz Kruševske planine v gozdove blizu vasi Belo polje dva medveda. Psi v vasi so vso noč strahovito lajali, tako da so vaščani vedeli, da je blizu zver. Ko se je začelo daniti, je kmet Tale Spirko v vasi Belo polje vzel puško in šel proti gozdu, kjer so psi najbolj divje lajali. Na svoje veliko presenečenje je bil skoro zagledal prav blizu vasi dva medveda. Iz precejšnje daljave je začel streljati. Pa ni nič zadel. Pač pa sta se oba medveda prestrašila strelov ter se je eden vrnil in zbežal proti planini, drugi, večji medved pa je odšel proti vasi Dolnjana.

Blizu Dolnjana je pasel govedo Mirče Katičevič, ki ni opazil, da se mu bliža ogromna zver. Sele, ko se mu je medved čisto približal, ga je Mirče ugledal in se kajpada zelo prestrašil, ker ni imel pri sebi nobenega orožja, razven gorjače, s katero je gonil govedo. V tem je medved že planil proti njemu, a Mirče se ga je branil z udarci svoje gorjače. Toda gorjača je prešibko orožje za tako zver, ki se je vrgla na Mirčeta. Raztrgala mu je trebuh na desni strani in tako ranjenega vrgla več metrov od sebe. Nato je medved odšel v vas Dolnjana.

Ker je bil tisti dan pravoslavni praznik sv. Paraskeva in lepo vreme, so bili kmetje zgodaj pokonci in se zbirali na ulici. Videli so medveda, ki je prihajal, pa so mislili, da je ukročen medved, ki se je odtrgal z verige kaknega medvedarja, katerih je v tem kraju veliko. Zato se niso brigali zanj. Naenkrat pa je zver planila na dvorišče Todorja Koljeviča, kjer pa ni bilo živo duše in so bila hišna vrata zaprta. Pač pa sta bila na dvorišču dva velika ovčarska psa, ki sta planila proti medvedu. Ta se jima je umaknil, preskočil plot in planil na dvorišče kmeta Nikole Trajkoviča. Ob plotu sta se igrala dva mala otroka. Zver je preskočila otroka in ni storila nič zalega. Pač pa je v tistem hipu nalezela na gospodarja. Spela se je na zadnji nogi in z močnim udarcem tace v prsa ga je vrgla kakih 5 m daleč s tako silo, da se je Nikola Trajkovič zgrudil na tla. Nato je zver skočila mimo ležečega kmeta in prišla na dvorišče Veljana Kočevića, ter na to zopet čez

plot na polje. Tu se je pasel konj Mirče Trajkoviča blizu neke luže. Zver je napadla konja pri zadnjih nogah, ga vrgla na tla in mu iztrgala meso na križu. Nato je skočila v vodo in se v njej utopila do glave. Vse to se je zgodilo tako hitro, da se vaščani niso mogli zavedeti.

Sele sedaj so prihiti kmetje, oboroženi s sekirami, vilami in gorjačami. Tekali so okrog luže, da bi zver ujeli živo, ali pa bi jo ubili. Občinski pisar Stakovič je velel že primesti vrvi in verige, s katerimi bi zvezali zver. Sele čez nekaj časa so prišli trije, ki so imeli puške: poljski čuvaj Veljan Kočević ter kmeta Boge Božinovič in Trajko Jankuljovič. Hoteli so medveda ustreliti v vodi. Ker pa je bilo okrog luže polno ljudi, niso smeli streljati. Medved pa je med tem, videč, da je obkoljen, planil iz vode in strahovito zarenčal. Oblegovalci so preplašeni medvedu pokazali pete ter se vrnili v hiše. Medved pa je korakal mirno naprej proti vasi Zabrečane. Poljski čuvaj Veljan Kočević je sicer streljal za medvedom, pa ga je zgrešil. Uspeh je bil le ta, da je zver sedaj hitreje bežala. V tem je Veljanu vzel iz rok puško njegov brat Nikola in v družbi z nekaterimi mladeniči stekel za medvedom. Medtem so bili opozorjeni na nevarnost že Zabotani, ki so hiteli medvedu nasproti s svojimi psi. Medved se jim je ognil v gozdič Zabotniški Gaber. Tu je zlezel na malo višino in legel. Nikola Kočević pa ga ni izgubil iz oči, ampak je previdno stopil bliže.

S prvim strelom je zver zadel v trebuh, kroglja je prišla pri prsni veni. Ranjena zver je strahovito zarjula, se dvignila na zadnji nogi in planila proti Nikoli. Ta je mirno ustrelil drugič in zadel zver v zadjo nogo. Medved se je zgrudil in strkjal po strmini proti strelu. Nikola je ustrelil tretjič in s tretjim strelom ubil zver. Medved, ki so ga takoj naložili na voz in ga odpeljali v vas, je strahovito zverana, težka nad 300 kg.

Težko ranjeni M. Katičevič je Dolnjana je bil prepeljan v bolnišnico. A njegove rane so bile tako težke, da je v bolnišnici umrl. Kmet Nikola Trajkovič, ki ga je medved udaril po prsni in ki je delj časa bil v nezvesti, še leži, a zanj ni smrtne nevarnosti.

Ljubljana

Zopet umor pod Rožnikom

Ljubljana, 3. novembra.

Danes dopoldne je bil odkrit v dolinici, kjer je bilo nekaj kopalnice Wörthshofen, to je nad cesto, ki vodi k Čadu, zahrbljen umor, katerega žrtve je postal 38-letni zasebni uradnik Anton Jug. O tem umoru nam je dal policijski upravnik g. Vekoslav Kerševan naslednja pojasnila:

»Anton Jug je bil po poklicu železniški uradnik, nato pa carinski posrednik ter je bil zaposlen pri raznih spediterjih. Pred letom dni je postal brezposeln ter je živel nekaj časa v Zagrebu, nato pa je prišel v Ljubljano. Iz listin in spisov, ki smo jih našli pri njem, je razvidno, da je imel dosti naslovov raznih organizacij in osebnosti, pri katerih je iskal podporo. Imel je tudi izrezke raznih listov, znamenje, da je povsod iskal službo, ni je pa našel nikjer. Pri njem smo našli tudi ubožno spravevalo, ki mu ga je včeraj izdal mestni magistrat. Jug se je zglasil namreč na magistratu, prošil za podporo in obenem za ubožno spravevalo, da dobi brezplačno zdravlilo in zdravljenje. To mu je magistrat dovolil. Stanoval je v Šiški v Dermotovi ulici 19 pri nekem železničarju, kjer stanuje še pet njegovih ožjih rojakov. Od doma je odšel včeraj. Ponoči ga ni bilo domov. Danes dopoldne pa smo ga našli v dolinici na Rožniku mrtvega. Jugovo truplo so najprej opazili neki drvarji, ki tam sekajo gozd. Jug je bil ustreljen komaj pet korakov stran od kraja, kjer se je pred kratkim ustrelil mladi tehnik Keller. Juga je neznan morilec ustrelil z velikim in močnim revolverjem, s takozvanim »Trommel« revolverjem. Kroglja je vstopila v glavo v zatilju ter je nekje v truplu obšla. Patrone so bile stare, tako da strel ni predril glave in je kroglja napravila v truplu najbrže tako zvano deviacijo, to se pravi, da je kroglja v glavi zadela najbrže v kost ter napravila vijugasto pot v glavi. Jug najbrže niti niti ni napadalec in je bil gotovo ustreljen tako, da se niti sam ni zavedel, kaj se je zgodilo z njim. Bil je povsem

oblečen v rjav suknjič, v sive kariraste hlače pum-povke, v karirane nogavice in nizke rumene čevlje. Desno roko je imel skrčeno v žepu, znamenje, da je napad prišel iznenada. Za njim je ležala pet korakov daleč aktovka, dva koraka dalje pa je napadalec odvrnil proč revolver, v katerem sta bili še dve stari patroni. Razen spisov smo našli pri njem tudi majhno vsoto denarja.

Kaj je vzrok umora, nam še ni znano. Možen pa je umor iz kakšnega maščevanja. Edina izjava bi bila možnost, da ga je ustrelil kakšen blazen človek. Na kraj nesreče je prišla takoj policijska komisija, tako zdravnik dr. Avramovič, nadzornik Močnik ter drugi policisti. Kasneje, ko sem utegnil, sem prišel na kraj dogodka tudi jaz. Uvedli smo natančno preiskavo in zaslišujemo ves dan razne osebe, ki so Juga poznale. Rop je povsem izključen. Niti na njegovem stanovanju niti pri njem ni bilo nič ukradenega. Pri njem smo našli v redu uro, listnico, aktovko. Morilec je takoj po dejanju zapustil svoje žrtve in ni Juga niti preiskal, ker je imel suknjič zapet. Prav tako morilec ni iskal nič po aktovki. Tudi rokavice je imel Jug na sebi. Do sedaj še nismo izvršili nobene aretacije in še vodimo natančne poizvedbe. Ko smo pregledali vse kraj in fotografirali truplo v njegovi prvotni legi, smo dali truplo prepeljati v mrtvašnico, kjer se bo najbrže vršila jutri obdukcija, da dožene, kje je kroglja. Na kraj dogodka sta prišla pozneje tudi prelovalni sodnik in državni pravdnik.

Policija pozivlja vsakogar, ki bi mu bilo kaj znano o Jugu in o njegovem življenju, naj se javi ali pri meni ali pri kriminalnem oddelku, ali naj pa vsaj v dopisnici oziroma po telefonu sporoči svoj naslov policiji, da ga potem zaslišimo. Zlasti naj se zglasijo oni, ki bi mogli povedati, kje se je Jug nahajal od včeraj do danes.

Preiskava se bo temeljito nadaljevala in upamo, da bomo izsledili storilca ter razjasnili ves slučaj.

Znižanje cen prašičjega mesa

Ljubljana, 3. nov.

Z novembrom so se nekoliko znižale cene svinjine. Prejšnji mesec so bile cene posameznih delov svinjine v višini od 12 do 20 Din za kilogram. Sedanje znižanje pa je potisnilo cene raznim delom svinjine na 12 do 18 Din. Kljub temu, da pozdravljamo to znižanje, smatramo še vedno, da tudi te cene še ne odgovarjajo nakupnim cenam prašičev in upamo, da se bodo cene svinjine v kratkem še ponovno znižale.

Kaj bo danes?

Drama: »Dve nevesti«. Premijera. Izven.
Opera: Zaprti.
Jakopičev paviljon: Razstava Franceta Goršeta.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec, d., Rimška c. 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

● Ljudska hranilnica in posojilnica v Sp. Šiški vabi svoje člane, da se udeležijo pogreba g. Antona Krča. Izkažimo poslednjo čast vnetemu in delavnemu odborniku. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne iz Cernetove ul. 34. Za vzorno njegovo delo naj mu bo Bog sam večno plačilo. Slava njegovemu spominu!

— »Sisensko prosvetno društvo« prosi svoje člane, da se vkar najboljše število udeležijo pogreba pokojnega člana Antona Krča, ki se vrši danes ob pol 3 popoldne iz Cernetove ulice 34.

● Krčansko žensko društvo vabi svoje članice, da se udeležijo pogreba g. Mile Grafenauerjeve. Sprevod izpred hiše Dunajska c. 17 danes ob 2 popoldne.

● Stolna kongregacija za gospe vabi, da se udeležijo pogreba g. Mile Grafenauerjeve. Sprevod izpred hiše Dunajska c. 17 danes ob 2 popoldne.

● Seja »Vzajemnosti« bo danes popoldan ob pol štirih (ne ob treh) v Jugoslovanski tiskarni.
● Vseuč. prof. dr. A. Gosar predava v sredo 4. t. m. ob 18 v zborniški dvorani univerze o socioloških in ekonomskih obnavah moderne družabne reforme.

● Gorsetova razstava. Občinstvo ponovno opozarjamo na redko priliko, da se seznanijo z deli mladega slovenskega kiparja Franceta Goršeta, ki sedaj razstavlja v Jakopičevem paviljonu svoje plastike, risbe in lesoreze. Gorše si je v kratkem času svojega dela pridobil odlični umetniški sloves, ki ga ta razstava še potrjuje. Razstava je odprta samo do 10. t. m. in naj je nihče ne zamudi obiskati.

Kulturni obzornik

Pred zaključkom prvega kola knjižnih zbirk Jugoslovanske knjižarne

Do danes sta zaključeni za prvo kolo »Zbirka domačih pisateljev« in »Zbirka mladinskih epikov«. Ostale tri zbirke bodo v kratkem zaključene. Ob tej priliki se nam vidi potrebno spregovoriti nekaj besed o tej ogromni kulturni akciji, ki se je že v prvem letu svojega obstoja nad vse častno obnesla in obogatila naš knjižni zaklad z dragocenimi novimi deli.

Prvi dve knjigi iz leposlovne knjižnice (Felix Timmermans: »Župnik iz cvetočega vinograda«, Francois Mauriac: Gobavca je poljubila), dasti natičeni za naše razmere v precejšnji nakladi, sta bili v zelo kratkem času razprodani. Naslednje knjige je bilo treba natisniti v močno povečani nakladi in podobno je, da se bo v drugem kolu tudi to število znatno povečalo. — Uspeh leposlovne knjižnice korenini v posrečeni izbiri del — ne glede na vzorno opremo — kar je občinstvo že od prvih dveh knjig občutilo, zakaj izvažati sta ljubljani svoji razmeroma težki umetniški vsebini (ali morda prav radi nje) v tisočih in tisočih čitateljih po vsej naši domovini naravnost navdušeno priznanje. Nadaljnja zvezka, tudi po obsegu veličastna, sta podnela prvo navdušenje med naročniki in prav nič ne pretiravamo, ako menimo, da sta bili knjigi »Klic divjih govej« (Marta Osteno) ter »Izseljenci« (Johan Bojer) v tem letu na Slovenskem najbolj čitani poleg omih, ki v masah izhajajo. Saj ni tudi nič čudnega — krepko sta segli po svojih osnovnih problemih v živo živ-

ljenje našega ljudstva. — Konec tega meseca bo sta hkratu izšli obe poslednji knjigi prvega kola (P. Lippert: Od duše do duše, s širokega modernega vidika tolmačena pereča vprašanja iz religije; André Gide: Tesna vrata, kratak roman, biser novejšega francoskega leposlovja).

Ljudska knjižnica je izdala sloviti roman iz francoske revolucije »Leto strahote 1793« (Victor Hugo), krasno povest iz Kanade francoskega pisatelja M. Constantin-Weyera: »Usodna preteklost«, nato dva debela zvezka Lewis Wallacejevega romana »Ben-Hur«, s čimer smo dobili prvo popolno izdajo tega znamenitega in napetega zgodovinskega romana iz Kristusovih časov. V lepi, popravljani izdaji je izšel roman ljubljene čitatele pustolovnih romanov Henrika Sienkiewicza: »Skozi pustinje in puščavo«. Še ta mesec izide poslednja knjiga Ljudske knjižnice, povest velikega ruskega pisatelja Alekseja Remizova »Na einjen polju«. Pisatelj je slovenskemu prevodu napisal poseben predgovor. Tako predstavlja prvo kolo Ljudske knjižnice prekrasen dar našemu ljudstvu, zakaj za 144 Din prejme šest v polno platno vezanih knjig, ki obsegajo skupno skoraj 1600 strani, torej mnogo več nego je bilo ljubljanih in še 144 Din more plačevati v obrokih po 12 Din na mesec. To je edinstven primer cenene knjige pri malem narodu.

Brez dvoma se bo največji dar so prejeli letošnji naročniki Zbirke domačih pisateljev. Poleg dveh knjig Ivana Preglja (romana »Magister Anton« ter »Idil in grotesk« — zlasti o poslednji knjigi moremo mirno trditi, da je ena najlepših slovenskih epikov) so prejeli čitatelji naših domačih pisateljev tretji zvezek nove izdaje Zbranega dela Frana Levatika v uredbi dr. Antona Slodnjaka. Ta obsežna in tako preprosta čitatelju kakor znanstveniku služba knjiga je izšla ob Levatikovi stoletnici in je najaktualnejša med vsemi knjigami letošnje knjižnega trga. — Z zbirko novel Nartea Velikonje »Otroci« se je prvo kolo te

● Akcija za siromašne akademike. Med akademiki se je prejšnje leto osnovala Vincencijeva konferenca, ki ima namen, da so svojih močeh in s podporami skuša olajšati bodo slovenskih in jugoslovanskih akademikov. Obrnila se je na razne naslove in nekaj se jih je tudi hvalevredno odzvalo. Bodi na tem mestu izrečena posebna zahvala odvetniku g. dr. Adlešiču, ki je že dvakrat poklonil Vincencijevi konferenci za akademike več kosov obleke, kar je akademikom v tej splošni krizi izredno dobrodošlo. Naj bi se našlo še več gospodov, ki bi hoteli posnemati zgled odvetnika dr. Adlešiča!

● Spomenik sv. Trojice pred urušilinsko cerkvijo ima na vseh štirih straneh podstavka vdoben latinski napis, ki je bil do zadnjega časa izpran in zabrisan. Sedaj so pa črke nanovo pozlačene, tako da je ves spomenik še lepši, četudi tega večina mimoidoščih ne opazi... S tem je dobil spomenik sv. Trojice lep poudarek in Kongresni trg novo pridobitev.

● Kurite, v solah je mraz! Zadnje dni je nastopil pravi in čuten zimski mraz. Termometer kaže jutraj na prostem že tri stopinje pod ničlo, v nezakurjeni sobi pa komaj plus 11 stopinj. Stara dokazana resnica je, da se mnogo mladine prehladi v tem času baš v mrzlih solskih sobah in telovadnicah.

● Delomrzneži in supe. Elita ljubljanskih barab in okoliških polepuhov in delomrznežev se je v teh hladnih nočeh »etablirala« v gorkih župah in zaprtih kčoljih po ljubljanskem polju, na barju in v Mostnem logu. Kolikor je še »prostitih« mest rezerviranih. Zvečer jih srečaš, te razne sumljive tipe, kamor stopiš na periferiji, ko grede »ložit« in iz šepetanja tudi zveš — kam grede. Da jim delo smrdi, jim bereš z obraza! Pred policijsko racijo so pa oprezni kot gamši, zato si postaviš tudi stražo pred svojim brlogom.

● Kaj je to? V Rožni dolini je Žitnikova ulica in na koncu te ulice je travnik proti Večni poti, kjer kopolje sedaj kanal. To je dobro in lepo — nikakor pa ni dobro in lepo to-le: na konec te ulice, med zadnje hiše, se približuje zeleni voz, ki pobira smeti po Ljubljani. Voz se ustavi, odpro ga in kopolje iz njega smeti na ulico. In še pride voz in kup raste in kadi se in... Nato pridejo s samokolicami in odvažajo smeti nekam za hiše. Vprašamo, ali moramo res prebivalci te ulice imeti ves popoldan zaprta okna in biti vsi umazani, če hočemo preko ulice? Čuden naša odvažanja!

● Povoženi otrok. Včeraj smo poročali o avtomobilski nesreči na Celovski cesti. Povoženi otrok je 3-letni Danijel Kuralt, sinček hišnice v Zgornji Šiški 158. Njegovo stanje je neizpremenjeno nevarno.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

Iolodd. Jugoslovanske knjižarne

● Razne nesreče. Ljubljanska bolnišnica je sprejela več ponesrečencev. 6-letna Franciska Anžur, hčerka delavca na Izamski cesti 41, se je včeraj igrala z nekaterimi drugimi otroci. Med igro jo je neka njena sovrstnica udarila z motiko po glavi ter jo poškodovala. Rana k sreči ni nevarna. — 17-letna Franciska Seibitz, prodajalka iz Tovarniške ulice 18 v Mostah, se je včeraj mudila po opravkih na Vrhniki. Šla je po nekaj ozkih stopnicah, na katerih se ji je spodrsnilo, tako da je padla in si izpahnila desno roko. — Pri delu se je predvčerajšnjim ponesrečil 20-letni puškar Anton Vovčina iz Rekarce vasi 49. Košček železa mu je namreč odletel v desno oko in mu ga nevarno poškodoval. — V požarjah pri St. Lambertu na Dolenjskem je 34-letni posestnik Josip Kovačič nekaj kopal, pri tem pa padel tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. — 22-letni akademik Stane Kamenšek v Langusovi ulici 5, se je predvčerajšnjim vozil z motornim kolesom, pri tem pa je v Bohorčevi ulici padel tako nesrečno, da se je resno poškodoval na glavi.

● Tatvine sveč na pokopališčih. V nedeljo, Vseh svetnikov dan, je dopoldne in popoldne piljal veter, zato so sveče na mnogih grobovih, ki so jih ljudje prižigali, kmalu ugasnile, pa so jih tam pustili za drugi dan. V ponedeljek pa ni bilo že na mnogih grobovih nobenih sveč več, ker so jih v nedeljo zvečer brezvestni ljudje z grobov pobrali in odnesli. Tudi — znamenje časa!

● Parna kopolj okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je odprta za moške ob torkih in sobotah, za ženske ob sredah in petkih vsakokrat od 14 do 18.

● Ciganka v mestu. Na periferiji mesta se sedaj klati neka ciganka, ki išče lahkovernih žensk, da jim prerokuje iz roke. Tudi v mestu se dobe take ženske, ki nasedajo v svoji radovednosti ciganki. Ciganka seveda nič ne ve, le klepetati zna prav spretno, vendar ji nekatere ženske vse verjamejo. Čudno, — pa pravijo, da je mesto bolj prosvetljeno, kakor dežela. Pa ni, ta slučaj kaže, da cvete praznoverje tu in tam!

zbirke zaključilo. V Velikonji se nam je odkril oblikovalec otroške duše, kakršnih mimo Cankarja sploh še nismo imeli. — Cena vsem štirim v polno platno vezanim knjigam je bila 120 Din, plačljivih tudi v mesečnih obrokih po 10 Din. Ako upoštevamo, da obsegajo vse štiri knjige čez 1200 strani (10 strani za 1 dinar!) na najfinjšem papirju, lepo vezane in, kar je najvažnejše, tehno in dragoceno vsebino, moramo priznati, da je Jugoslovanska knjižarna resnično darovala svoje knjige. V ostalem pa velja kar tiče cenenosti izdaj Jugoslovanske knjižarne podoben račun za vseh pet zbirk.

Izredno posrečena je bila tudi izbira del v Zbirki mladinskih spisov. Koliko navdušenih mladih čitatelejev (in starih!) je imel Svensonov »Nonni«, nam priča dejstvo, da se je moralo vodstvo knjižnih zbirk odločiti za nadaljevanje teh prečudovitih zgodb v drugem kolu. — Rudyard Kipling je zastopen z zbirko povesti »Zakaj — zato«. Te povesti se bodo čitateljem vtisnile neizbrisno v spomin. Odkljuje jih pisateljeva spretnost zamotavanja poučne snovi e prešerno in pristno otroško zabavnostjo. — Poleg knjige »Slovenčev« kotičkovega strička Mirka Kunčiča: »Za židano voljo«, je kot četrta in zadnja knjiga prvega kola izšla Gabriela Scotta »Mala traška«. Ta knjiga postane brez dvoma klasična za našo mladino. Svežina, mladostna razposajenost, zlat humor in globoka otroška resničnost ji zagotavljajo častno mesto med mladinskimi knjigami pri nas.

Sijajno se je uveljavila tudi razkošna zbirka poljudno znanstvenih in gospodarskih spisov, spominov, potopisov itd. »Kosmos«. V tej zbirki je izšlo najprej velepomembno delo našega filozofa prof. Fr. Vebra »Sv. Avguštin«. S to knjigo smo Slovenci na najlepši in najdostojnejši način proslavili velikega misleca in svetnika. — Posebna senzacija je bila za nas knjiga arh. Jož. Mesarja in arh. Iv. Spinciča: Stanovanje, ki je pri

Celje

● Violinski virtuos Rupel v Celju. Na nočnem koncertu virtuosa Rupla, spremlja mlada umetnica mesto obolelega pianista g. M. Lipovala, profesor ljubljanske konservatorije g. Janko Ravnik. — Koncert se začne točno ob pol 9 zvečer v mali dvorani hotela Union. — Vstopnice se dobe v predprodaji v knjižarni Gorčič & Leskovek, zvečer pa eno uro pred začetkom koncerta v hotelu Union.

● Celjski pestri večer v Ljudskem domu. Kat. prosv. društvo v Celju priredi v ponedeljek, 9. t. m. v Ljudskem domu prosvetni večer z naslovom »Celjski pestri večer«, z zelo obsežnim programom, kakor petje, predavanja, orkestr. točke, dramatične prizore in tamburaški orkester. Spored je zelo skrbno izbran in pripravljen ter je občinstvo vabljeni, da se priredilne udeležijo v čim največjem številu. Ves spored je tako sestavljen, da traja točno od 8—10 zvečer Ves program bo prenašala ljubljanska radiopostaja.

● Smrtna kosa. V ponedeljek, 2. t. m. je umrl v javni bolnišnici 10-letni Leban Andrej, sin delavca od Sv. Lenarta nad Laškem. — Včeraj, 3. t. m. je umrl v Lokrovcu, občina Celje-okolica, 6-mesečni Fajš Slavko, sin tovarniškega delavca. Preostali naše iskreno sožalje.

● Pri borzi dela je na razpolago delo za 7 čevljarjev, 3 krojače, 2 pleskarja, 1 majarja, 1 hlapca, 1 mizarja, 1 kolarja, 1 sodarja, 1 mesarja in 12 vajencev in sicer: 3 mizarjske, 2 kovaške, 2 krojaške, 2 pekovaške, 1 čevljarjskega, 1 mesarskega in 1 fotografskega. Nadalje za 10 kmečkih deklet, 2 kuharici, 1 šiviljo z osebno pravico, 1 likarico, 1 gostilniško služkinjo, 1 varuhinja in 1 šiviljska vajenka.

● Nesramna tatila. I. G. iz Bednjan na Hrvaškem je v ponedeljek, 2. t. m. zvečer z nekim gluhonemim iz Banjaluke večerjala v nekem hotelu. Nato sta šla na sprehod. Ta prilika pa je porabila G. ter je svojemu spremljevalcu iz žepa izmaknila listnico z denarjem. G. so jutraj aretirali v hotelu, kjer je prenočili. Izročena je v zapore celjskega sodišča.

Ptuj

● Krvav spopad. V Juršinih pri Sv. Lovrenču v Slovenskih gorah so v nedeljo fantje popiveli. Prepajali so se in izvažali druge drugega v neki tankajšnji gostilni toliko časa, da je prišlo do pravega pretepa. Uporabljali so vse, kar jim je prišlo pod roko: kole, nože in še streljali so. Eden je bil zadet v levo nogo. Vsemu temu dejanju je krivo preobilno zavžitje alkohola.

Umrl je v Domavi pri Ptuj 80 letni užitkar Anton Reteč.

Kranj

● Večerni koncert v kavarni na »Stari postci. Včeraj zvečer se je vršil v kavarni hotela »Stara postca« prvi koncert »Univerzal-orkestra«, ki bo ostal v Kranju vsa zimo in bo prijel v kavarni koncerte vsak večer, ob nedeljah in praznikih pa tudi popoldne.

Tuji v mesecu oktobru. V Kranj je dopotovalo: 118 Jugoslovancev, 7 Avstrijev, 5 Čehoslovakov, 6 Italijanov, 1 Madjar, 10 Nemcev, 1 Rus. Poslovno so se v Kranju mudili 104 tujci, iz ostalih vzkrokov 44. Skupno je v oktobru obiskalo Kranj 148 tujcev, ki so prenočevali tu 157 večerov.

Ljubljanske gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 4. novembra: DVE NEVESTI. Premijera. Izven.

Četrtek, 5. novembra: BREZ TRETJEGA. Red E.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 4. novembra: Zaprti.

Četrtek, 5. novembra: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Red C.

Petek, 6. novembra: Zaprti (generalka).

Sobota, 7. novembra: KOSTANA. Premijera. Izven.

Slovenski pesnik in dramatik gosp. Cvetko Golar, je prišel v Ljubljano, da prisostuje premijeri svojega najboljšega dela, veseloigrice iz kmetijskega življenja: »Dve nevesti«, ki bo v sredo, dne 4. t. m. v naši drami, Novitela je vseleaga značaja; posamezne osebe, ki nastopajo, so prvi gorenjski tipi, izvrstno opisani, kakršno je pač naše življenje na Gorenjskem. Posebno opozarjamo na zanimivo in zabavno pisane svatovske običaje. Za premijero je izšel tudi »Gledališki list« z zanimivo vsebino. Veseloigro je nastudiral režiser g. Fran Ljupah. V glavnih vlogah nastopajo gospe Polonca Juvanova, Moltarjeva, Juvanova Vida, Rakarjeva ter gg. Cesar, Kralj, Levor, Gregorin, Bratina, Plut in Jerman. Premijera je izven abonmana.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. nov. ob 20: »KONEC POTI«. Ab. A.
Četrtek, 5. nov. ob 20: »VOLTONE«. Ab. B.

nas prva publikacija o modernih načelih o gradbi hiš in opremiti stanovanj. Ogromni uspeh, ki ga je žela ta knjiga v najširših krogih, nam izpričuje, da je bila ne le nujno potrebna, marveč da je tudi svojo nalogo krasno izpolnila. — V kratkem izide kot poslednja knjiga prvega kola Bernharda Kellermannova čudovito lepi potopis po Tibetu, Indiji itd. »Pot bogov«. Ena in pedeset slik na razkošnem papirju krasi to delo, ki je spet popolna novost za slovenskega čitatelja: modernega potopisa še nismo imeli in pri tej priložnosti se bomo seznanili z Indijo, ki je dežela, o kateri prav sedanji čas ves svet govori.

Čemu smo napravili to »parado«, čemu so zdaj defilirale pred nami knjige, ki jih obsega prvo kolo knjižnih zbirk Jugoslovanske knjižarne? Zato, da se razveselimo tega pojava, ki je mahoma odprl pred nami široke kulturne perspektive. Dejstvo, da so se knjižne zbirke že v prvem letu krasno uveljavile, nam priča, da je kulturna ideja, ki jo zastopa Jugoslovanska knjižarna, med slovenskim ljudstvom plodonosna in v najlepšem pomenu besede rodovitna. Slovenska knjiga, ki je še pred nekaj leti imela v najboljšem primeru 700 kupcev in nekaj tisoč čitatelejev, ima danes, v času najhujše gospodarske stiske, nekaj tisoč kupcev in nekaj deset tisoč čitatelejev. To je uspeh, v katerem se zrcali volja našega ljudstva po izobrazbi in napredku. — Želimo le, da bi v drugem letniku podjetje še bolj uspevalo, da bi naročniki upoštevali ogromne žrtve, ki jih je prevzela Jugoslovanska knjižarna nase in disciplinirano plačevali itak amesno nizke obroke za knjige. Dokumentirali bodo s tem, da jim je kljub težkim časom, v katerih živimo, kultura visoka dobrota, za katero hočejo družno žrtvovati po svojih močeh podpirajoč založbo, ki s svoje strani riskira ogromne veče za kulturno akcijo, ki bi delala čast vsakemu velikemu narodu.

Dnevna kronika

Predrzen vlom

Novo mesto, 3. novembra.

V noči od nedelje na ponedeljek je bil izvršen v vilo na poti od Novega mesta proti Grmu, kjer stanuje čestni mojster g. Jenko, vlom. Bilo je to nekako ob 2 ponoči. Tat se je prikradel skozi vrta, odšel nato na zapadno stran vile, kjer se je splazil čez ograjo in se tako približal kuhinjskemu oknu. Tu je z železno palico ubil šipo v oknu in na ta način lahko odprl zapestje ter tako prišel v kuhinjo. Od tu je šel v predsobo, kjer je začel s tatvino.

Pobral je precej obleke ter raznovrstnega perila, usnjen plašč, zlato verižico, nazaj grede pa tudi nekaj kompota in malinovca iz kuhinje. Pokradeno blago se ceni na okroglo vsoto 5000 Din in je nekako 50–60 kosov vsega. Iskal je tudi denar, ker je pri tem celo plašč malega sinčka obrnil narobe. Bajne so našli dve sledi, ki vodita proti bližnji Otni vasi.

70letna morilka

Zagreb, 2. novembra.

V Gornjem Stupniku, ki je kakšni dve uri hoda oddaljen od Zagreba, se je zgodil v nedeljo popoldne krvav zločin. V hiši svoje vnukinje Jane in njenega moža Josipa Trdaka, ki žive 70-letna Jela Pavlovič. Med Jane, ki je šele 20 let stara, ter njenim možem je bilo zadnje čase dosti prepira zaradi Janine sestre Terezije, ki je zapustila svojega moža Trdakovega brata, ter dobila srebro pri Jani. Josip Trdak je bil hud na Terezijo zaradi svojega brata in hud na Jane, ker je Tereziji dajala potuho. Večkrat je Tereziji že pokazal vrata, pa brez uspeha. V nedeljo sta se zakonca zopet hudo sporekla. Jana je trdovratno zagovarjala svojo sestro Terezijo, kar je mož tako razjezilo, da je svojo ženo nabil. Vsa v solzah je prišla Jana k svoji stari materi in se pritoževala, kako jo je mož nabil.

Starka je mirno poslušala Janine pritožbe, se nato strahovito razjezila, zgrabila oster nož in ga skril v krilo. Hotela je z nožem masečevati se nad Trdakom, češ ker tako grdo postopa z vnukinjo. Se bolj jo je podžgalo, ko ji je pripovedoval sosed, da je Trdak rekel, da bo svojo ženo spravil s poti. Pred hišo je stopila starka pred Trdaka, ta pa je vzel grojnice vile in začel starki groziti in jo preklinjati. Starka se ni zmenila za njegove grožnje, ampak je stopila blizu moža, hitro potegnila nož ter sunila z vso močjo proti Trdakovu grlu, katero je prerežala. Josip Trdak se je opotekel, zgrudil na tla in izdihnil.

Starka je po tem groznem činu ostala čisto mirna. Ko so prišli orožniki, jim je mirno odgovorila: »Sem popila preveč žganja, pa nisem vedela, kaj sem storila.« Starko so v nedeljo popoldne pripeljali v Zagreb ter jo izročili sodišču.

Koledar

Sreda, 4. novembra: Karel Boromejski (Dragotin), škof; Vital, mučenec; Modesta.

Novi grobovi

† Dragotin Vodopivec. Dne 28. oktobra 1931 je umrl v Grgarju pri Gorici Dragotin Vodopivec. Rajni je bil rojen v Grgarju leta 1882. Radi pohabljenega ni mogel študirati in se je izučil krojaštva. Imel je le ljudskošolsko izobrazbo, a se je sam dalje izobraževal in je malokater slovenski knjižnik, ki bi je on ne bil prebral. Bil je vnet kulturni delavec, duša nekdanjega izobraževalnega društva. Ako ni mogel dobiti primerne igre, jo je pa kar sam napisal. V tisku so izšla sledeča dramatična dela: 1. »Burka in šaljivi prizori«. I. natis 1. 1914, II. natis 1. 1920. 1. »Na Skalečici«, igra s petjem, samozaložba 1924. 3. V koledarju G. M. je izšla igra »Dva sosed« 1. 1922. 4. »Radi oreha«, trojezanska 1. 1926. Pet ali šest njegovih del je kupilo v rokopisu od njega gorisko KTD. — Njegovo sliko je prinesel pred leti »Ilustrirani Slovenec«.

Nad deset let je pel kot dober tenorist v domači župni cerkvi. Pevske vaje so se vršile v njegovih hiši, za kar ni nikdar zahteval plačila, pač pa je še skrbel za razsvetlavo in kurjavo. — Zadnji dve leti je mnogo trpel in se ni mogel ganiti iz hiše, umrl je vdan v božjo voljo.

† V Ljubljani je večerj opoldne umrla v 68. letu starosti gospa Marija Wagner, vdova žel. poduradnika, mati naših uglednih šolnikov gg. Josipa in Rudolfa Wagnerja. Pokopali jo bodo v četrtek ob 4 pop. Svetila ji večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožetu ima sv. mašo-zadušnico za rajne članice v četrtek 5. t. m. ob 7 jutraj v kapeli.

Ostale vesti

— Dravska finančna direkcija v Ljubljani objavlja, da poštne položnice, ki jih razpošiljajo in dostavljajo ravno kot davčne uprave, davkoplačevalcem za IV. četrtletje 1981, niso nobeni opomini za plačilo davkov, torej nikoli eksekucije, temveč so samo opozorilnega značaja (opozorilne poštne položnice), obračun o letnem predpisu, plačilu in eventualnem zaostanku davkoplačevalca, da se na ta način seznanji s svojim davčnim kontom ter si prihrani nepotrebna pota k davčni upravi. Te položnice so torej izdane le v prid davčnim zavezanecem, ne da bi mu v sled tega nastali kakšni stroški. Baš radi tega morajo davčne uprave, predno oddajo položnico na pošto, poslati vsem županstvom svojega področja razglas, v katerem objavijo, naj davkoplačevalci dvignejo te položnice sami na pošti, ako jih pošta ne bi dostavila. Šele nove položnice, ki bi se izdale po 15. novembru, bi imele značaj opomina ter bi se davčnim zavezanecem zaračunali opominjalni stroški, na kar se davkoplačevalci izrečno opozarjajo.

— Kje je bil Valvasor pokopan? Na vprašanje v večeršnjem »Slovenec« sporočamo, da ni nobenega dvoma, da je bil Valvasor pokopan v kapeli lastne graščine v Mediji pri Izlakah blizu Zagorja ob Savi. Zgodovinar dr. Gregor Dolničar namreč piše: »L. 1693. je umrl v Krškem, kamor so ga že bolnega pripeljali. Pokopan je v Mediji.« (Izvestja Muzejskega društva, 1900, 171.)

— Kaj je s tem? Slovenske matere so težko prizadete, prej so dobivale od bolniške blagajne za časa nosečnosti mesec pred in mesec po porodu podporo. Sedaj ničesar. Težko in hudo prizadete so slovenske matere. Kaj je na tem?

— Običajni sejum v Braslovcih, ki je vsako leto v ponedeljek pred sv. Martinom, se bo vršil leta v ponedeljek 10. t. m.

— Ravnateljstvo Rudnika in železarne v Storah nam poroča: Članek na strani 3 našega cenjenega lista »Slovenec« z dne 31. X. t. l. »V znamenju gospodarske krize«, nas je zelo presenetil, ker nam do danes niti na misel ni prišlo obrat v železarni ustavit. Delamo v vseh obratih normalno. V valjarni pa bomo morali radi pomanjkanja naročil obrat skrajšati, valed česar pa še do danes nismo nobenega delavca odpustili. Upamo tudi, da do tega ne bo prišlo.

Prihodnji uradni dan komisarja za agrarne operacije v Mariboru (okrajno načelstvo) bo v soboto, dne 14. novembra t. l.

— Na Bledu je dne 2. t. m. pogorela vila Korošec, last Katarine Korošec v Rečici, Pristaniška cesta 52. Poslopje je bilo zavarovano pri banki »Slaviji«.

— V Službenem listu kralj, banške uprave dravske banovine št. 68 od 3. novembra t. l. je objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o administraciji vojske in mornarice«, dalje »Zakon o izpremembah zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja«, »Uredba o izpremembi območja srezov in občin zbog izpremenjenih mej«, »Pravilnik o opravljanju drž. strokovnega izpita diplomiranih inženjerjev vseh gradbenih strok, strojne, elektrotehnične in ladjedelne stroke in arhitektove«, »Pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita uradniških pripravnikov v resortu ministarstva za notranje posle«, »Pravilnik o državnem izdelovanju in načinu razpečevanja zdravil biološkega izvora v kraljevini Jugoslaviji«, »Državna kandidalna lista za volitve narodnih poslancev v dravski banovini«, »Tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslancev«, »Tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslancev«, »Izprememba navodila za izpolnitev prijave za prejemanje rodinskih draginskih dokladov«, »Ukinitev postaje za kontrolo sodov pri Sv. Lenartu«, »Cenovnik smodnika in ostalih smodniških izdelkov«, »Razpis o carinarniki ugodnosti za podjetja, ki se bavijo z izdelovanjem akumulatorjev«, »Naredba o fakturiranju blaga v dinarjih«, »Izprememba imen nekaterih seliš v občini Selcah v kranjskem okraju dravske banovine«, »Izprememba imena kraja Sv. Janez ob Boh. jezercu«, »Razglas o odkupnini čestne obveznosti uslužbenecv OÜZ« in »Popravek v cenovniku za zavarovanje valute«.

— Parna kopel Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je redno odprta za moške ob torkih in sobotah, za ženske ob sredah in petkih, vsakokrat od 14. do 18.

— Huda avtomobilska nesreča pri Zagrebu. V novi vasi pri Zagrebu je neki šofer z avtomobilom povozil neznan ženo in jo hudo poškodoval. Zeno so prepeljali v bolnišnico, kjer se pa kljub zdravniški pomoči doslej ne ni zavedala, zato še niso mogli ugotoviti, kako se piše. Policija je uvedla preiskavo in aretirala šoferja, ki je zakrivil nesrečo.

— Nepojasnjen zločin na cesti. Na cesti pri vasi Bunjani v čezmanskem okraju je prišlo v ponedeljek zvečer do krvavega napada. Kmet Josip Duban iz Bunjanov je iz doslej neznanega vzroka napadel in z nožem v prsi rani kovača Tomaža Krugovečka iz Sv. Ivana Zeline. Ni znano, kako je prišlo med njima do prepira. Neki ljudje, ki so šli slučajno tam mimo, so našli na cesti nezvestnega človeka vsega v krvi. Naznanili so to orožništvu, ki se je takoj podalo na lice mesta. Ranjeni mož je med tem prišel k zavesti in povedal, kdo da je. Rekel je samo še, da ga je napadel kmet Duban. Več ni mogel govoriti. Krugovečka so z vlakom prepeljali v zagrebško bolnišnico, kjer je pa umrl.

— Prehrana po novih zdravstvenih načelih. Po spisih dr. med. M. Bennerja in po zbirkah kuharskih zapisov gospe Berte Brupbacher-Bicher v Zürichu priredila Stefanija Huneč, učiteljica gospodinjstva. 224 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi je 40 Din, nevezani Din 30.

— Koža malih dojenčkov je zelo občutljiva.

Mokrota in pot napravita kožo rdečo. Ne samo rdeče pege, temveč po vsem životu jih moramo mazati s Palmira-Baby Lanolin kremo. Otrokova koža pridobi s tem elastičnost in odpornost proti vnetjem. — Palmira-Baby Lanolin krema ne zamaši kožnih celic. Uporabljajte tedaj, po principih najnovejših higiene otrok pripravljeno Palmira-Baby Lanolin kremo.

— Trgovski koledar 1982 je izšel v založbi Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovski koledar budi zvest in nepogrešen spremljevalec naših trgovcev in trgovskih sodrnikov, Bogata in skrbno izbrana je njegova vsebina, tako da je zanesljiv svetovalec v kupljenem praktičnem življenju. Cena mu je petinajst dinarjev. Trgovski koledar ima svojo dolgo tradicijo in je letos stopil v 18. leto.

— Zbori. Revija nove zborovske glasbe. Ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani. VII. letnik, št. 5. Vsebinska glasbenega dela: St. Premr: »Oj z Bogom ti planinski svete«, moški zbor s tenorskim solom; M. Rožan: »Polonica«, mešani zbor; Z. Prelovec: »Dekliška pesem«, samospjev za mezosopran s klavirjem. Vsebinska književnega dela: Pesem, Praska kritika o »Grafiki«. Iz naših organizacij in društev. Koncerti. Opera. Novosti. Razno. Pevskim društvom, pevcem in pevskim pripravom list v naročbo! Letna naročnina stane 50 Din.

— Moda sedanje dobe zahteva poleg lepe linije telesa tudi graziozno prav posebno frizuro takozvanega bubikopla, ki harmonično dopolni celoto. To doseže moderna ženska z redno nego las s Pixavonom. Krasna pena tega blagodejčnega mila za pranje las povzroči mehke lase, ki omogočajo poljudno frizuro. Sijajni lesk in mehko las daje lasem edino le Pixavon, ki ga uporablja moderna dama za umivanje las.

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

— Telefon 2708, se pripravlja za prevoz blaga z avtomobilom in konji. Cene konkurenčne. Rudolf Velepš, trgovina z kurivom, Ljubljana VII., Sv. Jerneja cesta 25.

— Naval krvi, srčna tesnoba, zasoplenost, plašljivost, živčna razdražljivost, ožostnost, migrena, pomanjkanje spanja se morejo s »Franz-Josef«-grenčico kmalu odpraviti. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da se »Franz-Josef«-voda uporablja z najboljšim uspehom pri najrazličnejših okoliščinah zaprtja. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Maribor

Zdravstvo v proračunu mariborske občine

Postavka za zdravstvo znaša v novem proračunu 808.018.— ter je narasla od lani za 50.252.—. Pravzaprav nam ta postavka ne nudi točne slike o skrbi mariborske občine za javne zdravstvene ustanove našega mesta in za zdravje občanov. Obsega samo potrebščine mestnega fizikata ter nekaterih sanitarnih ustanov, kot so to kopalnica itd., dočim je mnogo postavk, podrejenih drugim poglavjem, ki se prav tako dotikajo zdravstvenega življenja našega mesta. Take postavke obsegajo poglavja o socialnem skrbstvu, šolstvu in še druga. Je torej avola, ki jo letno žrtvuje občina v sanitarne namene, mnogo večja ter je dokaz, da se občinska uprava zaveda velikega namena modernim pridobitvam odgovarjajoče oskrbovane sanitarne službe, katero vodi mestni fizikat s priznanimi večakoma dr. Novakom in dr. Wankmüllerjem na čelu.

Poglavje o zdravstvu izkazuje naslednje izdatke: Prejemki uslužbenecv 150.645.—, vzdrževanje in obratovanje mestnega kopalnice 461.218.—, kopalnice na mariborskem otoku 100.000.—, razkuževanje 24.000.—, raztelesenje 3000.—, podpore zdravstvenim ustanovam 5000.—, razni stroški 10.950.—, ortopedična telovadba 15.000.— in končno se plača za mestnega konjača v znesku 9000.—. V obratnih stroških mestnega kopalnice tvori največji izdelek kurjavo, ker porabi kopalnice na leto za 216.000.—. Din premoaga in drv. Za pranje in perilo se letno porabi v kopalnici 13.680.— Din.

Dohodkov izkazuje poglavje o zdravstvu 787.760.— (lani 786.560.—) in sicer največ mestno kopalnice. Na vstopnini in izposojnini perila dobi kopalnice na leto Din 320.000.—. Dohodki mestnega kopalnice na Mariborskem otoku pa so proračunani po lanskem donosu v znesku 400.000.—. Najmenj izkazuje dohodkov kopalnice v Pobrežju in sicer samo 800.—, kolikor znaša najemina za mestno hišo ob kopalnici.

Polkovnik Leber umrl. Stari bojovniki izumirajo — tudi večerj je ugrabila smrt enega iz njihovih vrst — umrl je polkovnik v pokoju in hišni posestnik Alojz Leber, v Mariboru se iz predvojnih časov znana osebnost. Pokojni g. polkovnik je rodom iz Bitenji pri Kranju, prišel pa je v občino Strazišče. Kot častnik je dolgo služboval pri bivšem mariborskem 47. pešpolku, med vojno pa je bil nekaj let poveljnik mariborskega vojnega okrožja. Kot častnik se je vedno zavedal, da je Slovenec, tudi potem, ko je dosegel višji čin. Spodobnost in vestnost sta mu kljub temu pripomogla, da je napredoval do za Slovenca visokega položaja. Bil je znan v vseh krogih kot sicer natančen, vendar skrajno pravičen gospod. Po prevratu se je kot penzionist naselil v svojem Mariboru, kjer si je kupil hišo. Pogreb blagega pokojnika se bo vršil jutri ob tri četiri na 4. pop. iz mrtnišnice na frančiškansko pokopališče. Težko prizadetim svojim naše globoko sožalje!

Zadnja pot poročnika fregate Gvidona Voha. Vest o tragični zrakoplovni nesreči v Divuljah pri Splitu je pretresla Mariborčane še zlasti, ko se je zvedelo, da je postal žrtev tudi simpatični mladi fregatni poročnik Gvido Voh, ki je imel v Mariboru mnogo znancev in prijateljev. Njegova mati živi v Mariboru, kjer je pokopan tudi oče pokojnega letalca. Večerj jutraj je došel v Maribor železniški voz s pokojniškim krslo. Tekom dneva je bila krsta izložena ter so obiskovalci pokojnega cele množice. Popoldne ob 3 pa se je vršil pogreb s kolodvora na pobresko pokopališče. Pokopali so ga z vsemi vojaškimi častmi. Naj počiva v miru v domači zemlji, težko prizadetim materi in svojem naše globoko sočustvovanje.

Znižanje najemnin. Hišni najemniki čakajo znižanja najemnin; ni čuda, da je to najbolj peče stvar. Saj gre pri nekaterih rodbinah preko tretjine vseh dohodkov, ki jih prejema oče-delaec z nebroj otroci, na račun najemnine. Obrnili smo se do tukašnjega društva hišnih posestnikov, kjer zatrjujejo, da niso do večerj prejeli nobenega pisma od mestne občine ali banovine, na podlagi katerega bi se mogla v imenovanem društvu načeti razprava radi znižanja najemnin. S skrbjo gledajo očetje hišni najemniki v bodočnost; ali bodo še zmogli težka bremena? In kako dolgo? Nekaj je treba storiti; hitro storiti.

30 pesmi bo čital znani ruski pesnik Igor Severjanin v petek 5. t. m. v tukašnji ljudski univerzi.

Pospešeno delo na zgradbi banovinske hranilnice. Ker se mudi s terminom za dograditev novega poslopja banovinske hranilnice v Slovenski in Gosposki ulici, je uvedlo gradbeno podjetje na gradbi tu nočno delo. Celotno noč done z odrov udarci klavir, s katerimi luknjajo gladke cementni omet na zunanji steni. Pri vrhu se pa že kažejo konture poslopja ter dokazujejo, da bo to gotovo najlepša stavba v našem mestu, ki bo delala res čast arhitektu, ki jo je zamislil in hranilnici, ki je žrtvovala velike vsote za svoj reprezentativen dom.

Tuji v Mariboru. V preteklem mesecu se je mudilo v Mariboru 1975 tujcev, med temi 401 iz inozemstva.

Dohodki mariborske glavne carinarne v preteklem mesecu. V preteklem mesecu je imela mariborska carinarnica 8.823.862.30 Din dohodkov na uvozu in 21.066.50 pri izvoženem blagu.

Konkurz znane gostilničarke. Nad premoženjem znane gostilničarske podjetnice g. Ivanke Dolničar, ki je imela svojetasno v najemu kolodvorsko restavracijo, zadnja leta pa restavracijo pivovarne Union, je razglašen konkurz. Prvi zbor upnikov je na okrož. sodišču soba 84 dne 12. novembra, oglasitveni rok 12. decembra ugotoviti narok pa 21. decembra. Aktiva znašajo 39.524.—, pasiva pa 93.262.99.

Reševalni kurz mariborskega reševalnega društva. Kakor vsako leto, je priredilo tudi letos reševalni oddetek mariborske požarne brambre reševalni kurz pod vodstvom šef-zdravnika dr. Ipavica. Tečaj se je pričel dne 2. novembra ter se vrši ob ponedeljkih in v sredah v prostorih požarne brambre na Koroški cesti.

Mladina v nedeljo. Naši podjetni mariborski lahkoatletiki so zopet v nedeljo na startu. To pot gre za lahkoatletiki peterboj, ki ga priredi lahkoatletika sekcija SK Rapida. Preizkus sportni sil bo na Rapidovem igrišču s pričetkom ob 10 dopoldne. Je to zadnji letošnji lahkoatletiki miting v Mariboru ter je baš radi tega razumljivo živahno zanimanje, ki ga kaže naša idealna sportna mladina za navedeno prireditve. Kdo bo zmagovalce? Izborne moči so na vseh frontah: maratonski, rapidovski in železničarski. Odločitev pojde brez dvojbe samo na neznatne razlike v točkah, radi česar bo borba tem zanimivejša in

Cena: mala steklenica Din 10.—, srednja steklenica Din 26.—, velika steklenica Din 52.—. Dobiva se povsod.

lepša. Navdušena sportna mladina pojde v nedeljo dopoldne polnoštevilo na Rapidovo igrišče.

Mrtvaški zvon. V splošni bolnišnici je umrla mlada, komaj 24letna uradnica trdke Zupanc Anica Drnovšek. Pogreb se vrši jutri popoldne ob 3 iz mrtnišnice na mestno pokopališče. — V svojem stanovanju v Ipavčevi 42 je umrla večerj jutraj ga. Frančiška Poleg, stara 67 let. Pogreb blage pokojnice bo jutri iz mrtnišnice na mestno pokopališče. — Prizadetim naše globoko sožalje.

Darovi požarni brambi. Požarni brambi v Mariboru so darovali: Zavarovalnica Sava in Vzajemna ob priliki požara v Erlichovem mlinu v Kanizi 600 in 400 Din. Rodbina Berdajs mesto venca za pokojnega Hermana Otta 200 Din. Vsem darovalcem najlepša hvala.

Preiskava proti falzifikatorjem je začela na mrtvo točko. Policija je aretirala več oseb, za drugimi pa se vršijo še poizvedbe. Niti afera se razpletajo največ v okolico, zapleteno je sveda tudi kmetisko prebivalstvo, katerega sedanja velika stiska na eni in lahkovernost ter pohlep na drugi strani privede do takih usodnih korakov.

Z nožem je skupil v oko ob priliki pretepa v neki mariborski gostilni 19letni delavec Peter Unterlechner iz Pobrežja. Na rešitni postaji so ga obvezali.

Težka nezgoda na kolodvoru. Na glavnem kolodvoru se je večerj jutraj ponočeserj delavec pivovarne Union Franc Jakl. Pri prehodu preko tračnic mu je na opolzkih zmrljih tleh zdrnilo ter je pri padcu priletel s tako silo na tračnice, da si je opasno poškodoval hrbtenico. Z resilnim vozom so ga prepeljali v bolnišnico.

Piste mu je odrezalo. Iz Makol so pripeljali večerj v mariborsko bolnišnico 23letnega zažarja Antona Velikonjo. Pri manipuliranju pri cirkularji ga je ta nenadoma zagrabil ter mu odtrgala prste na desni roki. Zdravnik mu je hude rane obvezal ter ga napotil v bolnišnico.

Policijska kronika je zopet nekam pičila. Nekaj brezuspešnih vlomskih poizkusov je menda dolgooprtežem pregnalo veselje do nadaljnjega dela. Aretacije so bile tri, prijav 10, in sicer zaradi pretepa, tatvine, lahke telesne poškodbe in drugih manjših deliktov.

O naši lahki atletiki

V zgodovini našega sporta je zelo malo takih prilik, da bi se tekmovalci vrnili iz inozemstva z uspehi. Prvi uspeh smo zabeležili lani po svetovnem nogometnem prvenstvu v Montevideo. Drugi tak uspeh so nam pa priborili naši lahki atleti. Iz Aten je prišla pred dobrim tednom dni mala ekipa 18 atletov, ki je nastopala skoraj 14 dni proti številno močnejšim nasprotnikom. Ne samo številčno, temveč v vsakem oziru so bili nasprotniki naših atletov močnejši. Vse balkanske države pomagajo za velikimi denarnimi sredstvi sportu. Celotno visoko šole za telesno vzgojo imajo (Rumunija, Bolgarija). Vendar so naši atleti, ki so navezani le sami na se in na lastna sredstva, v Atenah dosegli kolosalne uspehe. Lani smo pisali, koliko je uspeh našega nogometa koristil ugledu naše države v inozemstvu. Isto, ako ne celo več, lahko napišemo o naši lahki atletiki! V Atenah je bil podan dokaz, da pripada lahki atletiki prvo mesto! Porazi naše nogometne reprezentance so pokvarili vse to, kar je bilo skozi več let doseženo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, kaj je vse nogometu na razpolago. Prireditve so dobro obiskane in razpolago vrhovne instance z velikimi vsotami denarja. Vsega tega pri lahki atletiki ni.

Pri vsem tem je pa prav lahka atletika sport, ki je prav za prav podlaga za vse sportne panoge. Pod kakšnimi okoliščinami so se morali naši atleti boriti v Atenah. Najprej 80.000 gledalcev, ki so navdušeni za uspehe svojih! Hrana, mesto običajne masti, samo olje in margarin. Tako, da so se hranili zadnje dni samo s čokolado in jajci, mlekom, skratka z jedili, ki niso pripravljene na olju in margarin. Toda volja do zmage je ostala. Omenili smo 80.000 gledalcev. Tako veliko število je prihitelo, da vidi borbo in pa tudi, da doprinese svoj obolus v korist lahke atletike. To zahteva ponos vsakega Grka. Pa vseeno so izvojevali tesno zmago nad številno veliko slabšim zastopstvom Jugoslavije. Ze samo zaradi tega smo lahko ponosni na naše sinove. Dolžnost je v prihodnje podpreti stremiljenje lahke atletike. Posetimo prireditve in vsak sportnik naj se zaveda kot Grki: Da mora vsakdo doprinese svoj obolus lahki atletiki.

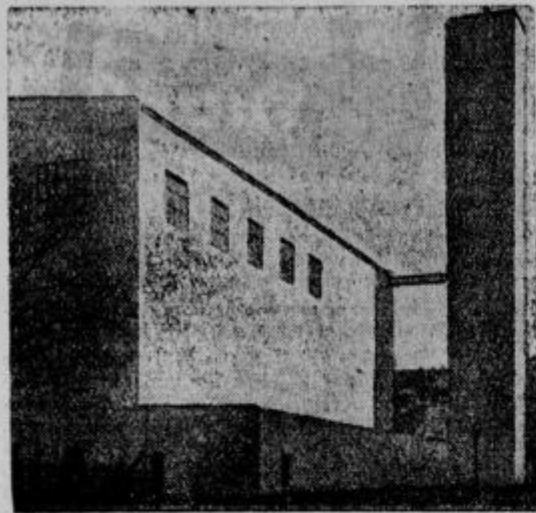
RAZNE SPORTNE VESTI.

Na zadnji seji je upravni odbor JNZ sklenil, da preloži vse prvenstvene tekme za državno prvenstvo, ki bi se imele odigrati 8. novembra, na 29. november. Ni pa bil storjen sklep, da se ne smejo igrati prijateljske ali mednarodne tekme.

Prihodnji mesec se vrši običajno redno zborovanje JNZ. Iz »Politike« posnemamo, da so v Splitu skovali načrt, kako bi se prihodnje leto vršilo tekmovalstvo za državno prvenstvo. Osnovna naj bi se nacionalna liga, v kateri bi igrali BSK, Jugoslavija, Gradanski, Hašk, Concordia in Hajduk. V drugi skupini pa: Ilirija, Sisk, Bačka, Slavija (Osijek), Jug (Skopje), Soko, Vojvodina in Mačva. Pameten predlog, ki odgovarja čistim amaterskim principom, ki vladajo v Splitu. Ako bi bil ta predlog sprejet, potem lahko pri nas kar jemamo z nogometom!

POD TUJIM JARMOM

Na otoku Cipru je prišlo do upora in velikih nemirov. Grško prebivalstvo je protestiralo proti angleški strahovladi ter zahtevalo, da se zedinijo z Grčijo. Prišlo je do krvavih spopadov med tujo posadko in prebivalstvom. Za udušitev upora je morala angleška vlada poslati več bojnih ladij in številne aeroplanse. S topovi in bombami je bil udušen upor. Ugle dne voditelje ljudstva so zaprli, med njimi pravoslavnega nadškofa Kitioja. Casopisje je potem moglo javiti vsemu svetu: »Mir je vzpostavljen!«

Moderna cerkvena arhitektura. Moderni cerkveni arhitekti dajejo prednost enostavni zunanosti. Zvonik je postavljen ločeno od glavnega poslopja. Tak način je posebno v Nemčiji zelo razširjen.

Zalostna in trpljenja polna je pot od nekdanj tako bogatega starega grškega Kyprosa do današnje angleške kolonije Cyprus. Ze 2000 let pred Kristusovim rojstvom je bil Cyprus bogata naselbina, kjer sta cveteli znanost in trgovina, predvsem z zlatom. Mogočni kralji so stoletja vladali nad arijskim plemenom, ki je bilo sorodno Trojanem, in živahno trgovali in kupčevali z Egiptom in Fenicijami. V vladanju nad otokom so se vrstili Asirci, Egipčani in Perzijci. Nadvlada Perzijcev je bila končno zlomljena po veliki grški zmagi pri mestu Salamis (449 pr. Kr.). Grki so vladali nad otokom do leta 59 pr. Kr., ko so otok zasedli Rimljani. Leta 45 po Kr. je dopotoval na otok apostol Pavel in spreobrnil pogansko prebivalstvo. Njemu je mnogo pomagal sv. Barnaba, ki je v svojem rojstnem mestu Salamis umrl grozne mučeniške smrti. Do sedmega stoletja je pripadal Cyprus k vzhodno-rimske-mu cesarstvu, nato so prišli Arabci, dokler ni otoka zasedel kralj Rihard, ki so ga radi njegove hrabrosti imenovali kralja z levim srcem. Po njem so nad 300 let vladali kralji iz Lusignana. Leta 1489 so nad otokom zavladali Benečani. Neštevilni templji, samostani, cerkve in cele naselbine so ohranjene iz te dobe in predstavljajo neprecenljive zaklade.

Za Benečani so prišli Turki, ki so se na otoku izkrcali leta 1570 pod vodstvom Selima II. Za krščansko grško prebivalstvo so nastopili časi najhujšega trpljenja. Zapuščeni in pozabljeni, saj se za njih ni brigala niti ena zapadnih držav, so prenašali najhujše preganjanje. Ostali pa so zvesti svoji veri in jeziku. Sultan Selim pa na otoku ni imel sreče. Napil se je mohamedancem prepovedane pijače, sladkega ciprskega vina. Napil se je tako, da je padel in si zlomil tilnik. Njegovi nasledniki so tristo let ropali otok. Iz nekdanj neizčrpne žitne zakladnice in bogate dežele je nastala revna in opustošena naselbina. Ko so Angleži radi Indije in Egipta potrebovali v Sredozemskem morju postojanko, so se pričeli pogajati s Turki in sultan Abdul Hamid I. jim je pred približno pol stoletja (1878) dal otok v najem.

Cyprus — kakor so prekrstili otok — so dobili Angleži samo v najem pod pogojem, da bodo podpirali Turčijo proti Rusiji v borbi za Dardanele. Berlinski kongres je 1878 potrdil to kupčijo in Anglija je z 12 velikimi bojnimi ladjami in s posadko 10.000 mož zasedla otok ter prevzela upravo. Danes zadostuje par sto mož, tako mirno je prebivalstvo v začetku prenašalo novega gospodarja. Novembra 1914 so Angleži otok enostavno anektirali in ga 1925 orogasili za britansko kolonijo.

Za časa angleške nadvlade se je otok gospodarsko in trgovsko zopet okrepil. Glavni proizvodi so vedno bili: žito, vino, olje, volna in baker. Vendar je ta gospodarski povzdig bil storjen na enostranski egoističen način. Dočim je leta 1911 ves izvoz iz Cipra znašal

še okroglo 200 milijonov dinarjev, uvoz pa samo okroglo 150 milijonov in je bila torej trgovska bilanca aktivna, je leta 1928 Anglija uvozila na Cyprus za nad 250 milijonov, nakupila in izvozila pridelkov iz Cipra pa samo za 40 milijonov. Tako je počasi Cyprus postal popolnoma navezan in odvisen od uvoza, celo na uvoz žita in moke. Poleg tega so Angleži vpeljali težke davke, zato pa so dali parlamentu Ta parlament obstoja iz 24 članov, od teh sme biti Grkov največ 12, trije morajo biti Turki in devet Angležev. Predsednik je Anglež in njegov glas je pri glasovanjih odločilen.

Med svetovno vojno so Angleži ponudili otok Grkom, če bi stopili v vojno na stran zaveznikov. Iz tega ni bilo kupčije. Danes potrebuje Anglija ta otok za obrambo svojih interesov v Sredozemskem morju proti Francozom in Italijanom.

Izumitelj tanka Wilhelm Göbel je nedavno umrl v Berlinu v največji bedi. Ze pred vojno je ponudil svojo iznajdbo vojnemu ministru, ki pa ga je odklonilo. Šele v vojni je to strašno morilno orožje prišlo v veljavo.

Proti umazanemu čtivu

Društvo katoliških pisateljev je avstrijski vladi predložilo osnutek zakona proti širjenju umazanega čtiva in slik. V posebni spomenici se opozarja na strahotne posledice, ki jih povzroča širjenje umazanih kriminalnih in npravnih knjig. Našteti so slučajji iz zadnjega časa izpred raznih sodišč. Vedno bolj množijo se zločini med mladimi ljudmi so v veliki meri samo posledica čitanja takih knjig. Zato se zahteva, da se takoj ustanovi poseben odbor, ki bo nadzoroval izdajanje takih knjig. Njihovo razpečevanje naj se prepove na ulicah in javnih prostorih, posebno na kolodvorih. Prestopki naj se z največjo strogostjo kaznujejo, podjetja, ki se s tem umazanin poslom pečajo, pa naj se obdavi s posebnim davkom. Zanimivo je, da so to spomenico podpisala tudi druga društva književnikov, skoraj vsa kulturna društva vseh struj in predstavnikov cerkvenih občin vseh veroizpovedi.

Kmetije za brezposelne

V Avstriji vlada velika brezposelnost, med njimi pa kljub raznim podporam in socialnim ustanovam beda. Posebno težak bo njihov položaj sedaj pozimi. Nižje avstrijska kmetijska zbornica — kmetijske zbornice že dolgo obstojajo v sosednji državi — je sklenila podpirati brezposelne reveže. Pozvala je vse kmetje, naj dajo brezposelnim delavcem drva in poljedelske pridelke brezplačno po svojih močeh na razpolago. Odziv je bil precej dober in tako je mnogo revnih delavskih rodbin rešenih skrbí.

4,613.000 brezposelnih

Po poročilih državnega statističnega urada je bilo 15. oktobra v Nemčiji štiri milijone 613 tisoč brezposelnih. V enem mesecu se je to število povečalo za približno 130.000.

Bitka med študenti. Na angleških vseučiliščih so še danes ohranili vse stare šege in navade iz srednjega veka. Mladi akademiki jih prav radi in marljivo izpolnjujejo. Tako se pred pričetkom novega semestra vrše prave bitke med starimi in novimi, ki jih je treba vpeljati v veselo študentsko življenje.

Položaj delavcev v Indiji

Slaba je delavcem v Indiji. Njim tam ni nič boljše kot onim pod vlado rdečih v Rusiji. Kakor v Rusiji, tako vlada tudi v Indiji suženjstvo delavcev. Razlika je le v tem, da so v Rusiji zaslužnjeni vsi prebivalci, v Indiji pa le delavci. Druga — v Rusiji vsaj ne prodajajo otrok obrtnemu delu, medtem ko je to v Indiji že dolgo v navadi.

Da obstoja v Indiji hlapčevstvo delavcev, je v zadnjih dneh jasno pokazala kraljeva komisija iz Anglije. Ta komisija, z namenom, da prouči položaj indijskega delavstva, je bila sestavljena na izrečno prošnjo indske vlade same. Predsednik komisije je J. H. Whitley, bivši predsednik spodnje zbornice v angleškem parlamentu. Članov komisije je 12; polovica je Indcev. Nekateri izmed njih so se že delj časa približe seznanjali z raznimi obrtnimi zadevanji in razmerami.

Komisija je posvetila raziskovanja delavskega položaja v Indiji dve leti. Obhodila je vse indske kraje in obiskala vsa delavska središča.

V indski obrti dela več milijonov mož, žena in otrok. Položaj vseh je naravnost neznošen, več kot škandalozen. Več kot deset milijonov industrijskih delavcev je v krempeljih denarnih upnikov. Ti upniki vlečejo iz svojih dolžnikov 75—150 odstotne obresti. Dolžniki morajo povračevati po obrokih. To pa jim odvzame ves zaslužek za delo. Upniki puste čisto delavcem le toliko, da ti ne poginejo od gladi.

Recimo, da si delavec izposodi 50 dolarjev, tako mora samo za obresti plačati letno več ko 100 dolarjev. Ako je dolžnik oženjen, pa mu nekoliko dorastejo otroci, mu upnik vzame tudi te za poroke. Vsa družina tja do žive glave mora robotati upniku ter mu ne more nikoli odslužiti.

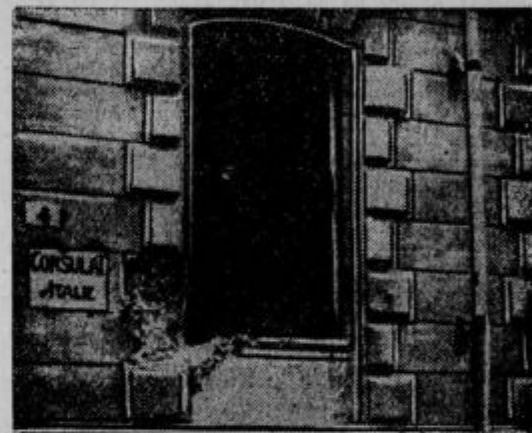
V Indiji ni nobena skrivnost, da mnogo očetov proda svoje otroke obrtnikom. Po nekaterih krajih so postavljeni k delu celo petletni otroci. Večinoma morajo ti malčki delati po dvanajst ur dnevno in šest dni tedensko. Nimajo ne primerne hrane, ne kakega razvedrila. Za prestopke med delom so ostro kaznovani. Za njih ni nobenega usmiljenja in sočutja. Očetje jih izročajo težkemu delu. Starši sami morajo nositi težko breme hlapčevanja.

Delavci in njih družine nimajo nič svoje lastnine, razen morda tu ali tam kako polomljeno pohištvo ali kak star lonec. V eni sami sobi spi po več deset oseb in preživljajo

prosti čas, če ga sploh kdaj imajo. Nič čudnega tedaj, če tretjina otrok pomre, ne da bi dočakala par let.

Delavske plače pa so tako nizke, da si sama komisija ne upa tega izdati javnosti.

Komisija zahteva v svojem poročilu brez-pogojno, da se odpravi ta neznošni delavski položaj v Indiji s primernimi strogimi zakoni za vso indsko državo. Poleg tega podaja sama okrog 360 različnih predlogov za izboljšanje delavskih razmer. Angleški tisk podpira na vso moč te odrešilne predloge.

Atentat na italijanski konzulat v Chambéry v Franciji je bil izvršen pred par dnevi, kakor je že poročal »Slovenec«. Izvršili so ga protifašisti. Na okno postavljena bomba je razdejala delovno sobo in sprejemnico generalnega konzula. Ljudskih žrtev k sreči ni bilo.

Primanjkljaj dunajske občine

Ze več let ima dunajska občina velike primanjkljaje v svojem proračunu, vendar tako velik kakor je letošnji doslej še ni bil nobeden. Letos ima dunajska občina nad 16 milijonov šilingov primanjkljaja, to je približno 120 milijonov dinarjev. Obenem se mora upoštevati, da še niso pokriti primanjkljaji iz prejšnjih let. Radi tega se nahaja občina v težkem položaju. Brez državne in deželne pomoči dunajska občina ne bo mogla 1. junuarja 1932 plačati niti plač svojim nameščen-cem.

Dober odgovor

Krojač sreča na ulici svojega klijenta, ki mu še ni plačal obleke.

Gospod povsem nepriljuno in brez vsake zadrege pozdravi krojača in ga vpraša: »Kakšne obleke bomo pa kaj nosili letošnje zimo?»

»Plačane!« odgovori krojač.

Po poskusni vožnji:

»Avto se mi prav ne dopade — raje bi vzel drugega!«

Nemirna Južna Amerika. V južnih ameriških državah so revolucije na dnevnem redu. Komaj po par tednih vladavine so revolucionarji pregnali predsednika Paraguaya Guigari. Predsednik je odšel v obmejno mesto, kjer zbira prišaste za novo revolucijo. Na sliki na desno od njega je novi predsednik države Peru, Louis Sanchez Coro, ki je tudi »napravil revolucijo« in si tako priboril najvišje mesto v državi. Dolgo tudi on ne bo ostal.

Kjer ni krize...

Severno od Kanade leži mali otok Banksland. Tam ne poznajo nobene krize, niti lakote, niti pomanjkanja. Eskimi, ki prebivajo na tem otoku, lovijo polarne lisice in druge divje živali z dragocnimi kožami. Zaslužijo prav lepe denarce, brez posebnih težav 25 do 30 tisoč dolarjev. Ti lovci na dalekem severu so se prav mnogo naučili v zadnjem desetletju. Minuli so časi, ko so jih razni pustolovci izkoriščali, ko so za slabo staro puško zamenjavali dragoceno krzno. Eskimi sedaj kupujejo sami in se poslužujejo vseh modernih pridobitev tehnike. Letos so naročili celo dvajset aeroplanov, s katerimi bodo prevažali svoje blago na velike trge. Severni lovci si je prisvojili vse pridobitve civilizacije in tehnike, samo gospodarske krize ne.

Draginja v naši državi

Upravičeno se široke mase našega prebivalstva pritožujejo, da je življenje v Jugoslaviji predrago. Padcu cen v veletrgovini cene v detaljni trgovini niso sledile v zadostni meri. Letočasno, ko je v našem gospodarstvu zavladala vedno večja kriza, ko so bili odpušteni številni delavci, ko so se v več obratih znižale plače, ko so se dohodki našega kmetovalca, posebno v Sloveniji znižali zaradi padanja cen za 50%, je indeks življenjskih stroškov izkazal nemajhne spremembe. Tako vidimo, da je Jugoslavija v nekaterih staveh med najdražjimi državami na svetu.

Po podatkih zagrebške revije »Indeks« so cene v zlatu v veletrgovini v naši državi padle v letu 1930 od 142 na 116. V isti dobi je indeks cen hranil padel od 130 na 103, indeks cen sitov in fabrikatov pa samo od 153 na 129. V isti dobi je indeks preživljanja za odraslega delavca padel samo od 169 na 149 v zlatu. Posebno zanimivo je primerjati indeks za živila. Cene v veletrgovini so po tem indeksu padle od 1. januarja 1929 do 1. januarja 1930 od 150 na 130, od 1. januarja 1930 do 1. januarja 1931 pa od 130 na 100. Nadrobne cene so pa v isti dobi padle od 151 na 143 oziroma 128. Diferenca v veletrgovinskih cenah je znašala v l. 1929 20 točk, v nadrobni cenah pa samo 8 točk. Podobno je za preteklo leto, kjer je bila diferenca v veletrgovinskih cenah 30 točk, v nadrobni cenah pa samo 15 točk.

Ze svojočasno je belgajska revija »Narodno blagostanje« ugotovila, da je lani bila na svetu Jugoslavija tretja država glede na višino življenjskih stroškov. Po podatkih mednarodnega urada dela za junij 1931 je znašal indeks življenjskih stroškov v naši državi 140,5. Edino Danska s 154, Unija s 150, Holandija s 153, Švedska s 158, Švica s 150 in Anglija s 147 so izkazovale višji indeks življenjskih stroškov kot Jugoslavija. Nasprotno pa so bili nižji stroški v teh-le državah: Nemčija 138, Avstrija 106, Bolgarija 74, Francija 118, Grčija 113, Madjarska 100, Italija 83, Poljska 106, Češkoslovaška 106. Ti podatki so sestavljeni na podlagi primerjave z julijem 1914. Najnižji so še prehranjevalni stroški, ki znašajo 106,6. Kar se pa tiče stroškov za kurjavo in razsvetljavo, pa je

Jugoslavija najdražja država. Pri nas znaša namreč indeksna številka 176,8. Za nami prihaja kot najdražja šele Danska s 174. Najcenejša pa je Italija z 71. Visok indeks je v naši državi za obleko, saj znaša 178,3, in je edino indeks v Angliji višji s 195. Za nami je Švedska z indeksom 173. Najcenejša je Italija s 64. Izredno so pri nas visoki stroški za stanovanje. Naš indeks znaša 202 in smo v tem oziru takoj za Švedsko (206) in Dansko (204). Nasprotno znaša ta indeks v Avstriji 25, v Franciji 70, na Češkoslovaškem 75 in na Madjarskem 86.

Ne moremo sicer ugotoviti, v koliko je tehnična sestava teh indeksov taka, da omogoča popolnoma točno primerjavo, vendar pa, upoštevaje vse te momente, lahko ugotovimo, da so pri nas življenjski stroški prav visoki. Izdatki za prehrano so sicer nižji, pa tudi tu se pozna, da se detaljne cene še niso prilagodile padcu cen v veletrgovini. Saj vidimo sami, kako so kljub gospodarski krizi dohodki posredovalne trgovine in obrti le malo manjši in da je imel glavno korist od padca cen v veletrgovini predvsem posrednik, ne pa toliko konsument. Visok indeks stroškov za razsvetljavo in kurjavo je kljub dejstvu, da so cene drv nizke, pripisovati izjemno visokim cenam premoža, pa tudi politiki cen raznih komunalnih podjetij, pri katerih igrajo glavno vlogo fiskalni momenti. Da je indeks za obleko tako visok, je pripisovati visokim zaščitnim carinam naše tekstilne industrije. Da je indeks za stanovanje tako visok, je pripisovati pomanjkanju zaščitne najemnikov. Dosedanji uspehi akcije za znižanje najemnin niso Bog ve kaj veliki, saj smo pred nedavnim videli, da so v Ljubljani znižali najemnino le trije posestniki. Pa še to ne drži popolnoma, ker je po poročilih eden samo upravitelj hiš in torej ne razpolaga s svojim imetjem. Vse pa nujno zahteva, da se previsoke najemnine prilagode faktilni plačilni zmoglosti prebivalstva, ki je zadnje čase na vseh koncih in krajih popustila. Zato pa je treba, da oblast z zakonom regulira najemnine, da bodo v pravičnem razmerju z dohodki najemnikov. Odstotek dohodkov, ki je sedaj potreben za najemnino, je neprimereno večji, kakor je bil pred vojno.

Število poštočkovnih računov v evropskih državah. Iz števila poštočkovnih računov v raznih državah je razvidno, do kako visoke stopnje se je že razvil poštočkovni promet. Naravno prednjači Nemčija s svojim visoko razvitim gospodarstvom. Po posameznih državah se število računov razdeli sledeče (po stanju koncem l. 1930): Nemčija 992.400, Francija 496.900, Belgija 274.400, Holandija 167.500, Avstrija 127.500, Češkoslovaška 108.600, Švica 84.500, Italija 80.500, Poljska 66.000, Švedska 41.200, Madjarska 35.200. Nato slede: Danska 26.300, Jugoslavija 19.200, Saarsko ozemlje 5800, Luksemburg 5500, Letonska 4400, Gdanska 2500 in Estonka 300. Iz tega pregleda je razvidno, kako visoko je razvit poštočkovni promet v Avstriji (zaradi izjemnega položaja Dunaja kot finančnega in trgovskega centra za Srednjo Evropo). Še celo mala Madjarska razpolaga s še enkrat več računi kot gospodarstvo v naši državi, kjer pa število računov konstantno narašča in je konec septembra preseglo že 20.000 (znašalo je 20.038). Po stanju koncem leta 1930 je bilo v naših državah okoli 2 milijona računov.

Poraba opojnih drog v naši državi. Po podatkih naše opijske komisije je poraba opojnih drog v naši državi znašala lani: koka listje 30 kg ali 2,22 miligrama na prebivalca, indijska konoplja 14 kg ali 1,04 miligrama, medicinalni opij 143 kg ali 9,9 miligrama, morfij 67 kg ali 4,96 miligrama, heroin 2 kg ali 0,15 miligrama, evkodol 1 kg ali 0,07 miligrama, kokain 25 kg ali 1,5 miligrama na prebivalca. L. 1930, ni bil javljen noben slučaj vtihotapljenja opojnih drog.

Gospodarski svet. »Politikac piše, da ideja o gospodarskem svetu pri nas ni nova, kajti že leta 1891, so v Srbiji dobili zakon o ureditvi gospodarskega sveta. Gospodarski svet je bil zamišljen kot popolnoma posvetovalni organ ministra narodnega gospodarstva, ki vrši svoje funkcije ali na poziv ministra ali pa iz lastne iniciative. Člani so bili postavljeni za tri leta in 28. septembra 1891 se je gospodarski svet konstituiral. Zatem pa ni bilo nobene seje več in vsa stvar je zaspala.

Borza

Dne 3. novembra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu sta ostala tečaja Prage in Pariza neizpremenjena. Cvrstejši je bil le tečaj Amsterdama, dočim so tečaji Londona in Newyorka znatno popustili. Nadalje so popustili tudi tečaji Bruslja, Trsta in Pariza. Promet je bil znatnejši kot včeraj. Privatno blago je

Ljudska knjižnica: 20 zvezek: Savinšek: IZPOLJ SLAVJE, 28 Din, vez. 42 Din, vez. 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din, vez. 87 zvezek: Reimicht, ZAGORSKI ZYONOV, Slavč, NA SINAJ, 30 Din, vez. 42 Din, vez. 83 zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din, vez. 85 zvezek: Bruckel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Pred dvorcem je množica obmolknila, zakaj vrh stopnic, ki so vodile v klonico, je stala Ena. V polkrogu so jo obdajale družice, oblečene ko ona v svetlobele haljine. Vsi bi radi slišali, kako bo sprejela kraljčina mladega kralja.

Ena je stopila z dvema družicama iz polkroga in šla po stopnicah nizdol. Na prvi je obstala pred Epulom in očetom, ki sta se tudi ustavila.

»Dobrodošel v našem domu, kraljevi gost! Kruh in sol ti bodi znamenje naše gostoljubnosti in Belen naj ti bo dober!«

Tresei se je Eni glas, ko je pozdravljala, še bolj so se ji tresle roke, ko je v dveh zlatih zdelicah ponudila ljubemu gostu kruha in soli. Epulo je bil prevzet od lepote, zakaj v beli haljini, ki so jo spenjale njegove zaponke, je bila kraljčina kakor vila iz gore, ki je zatemnila njeno sliko v lovski opremi, kakršna mu je bila ostala v spominu izza one noči, ko so jo privedli v njegov tabor. Poklonil se je, vzel kruha s soljo in ga pokusil. Ko je mladenka na desni vzela gospodarici zdelico s kruhom in ona na levi zdelico s soljo, je kralj Istrov podal Eni roko — bilo mu je, ko da je ujel solnčni žarek — in je rekel:

»Prejessa gospodarica kraljevega doma, zahvaljujem se ti za gostoljuben sprejem, ki me je vzveselil in osrečil, da ga bom pomnil vse svoje življenje, v katerem bodi Belen dober tebi in meni!«

»Živela Ena, živel Epulo!« se je mračica spet razgibala, vzklikala in gledala mlado kraljevo dvo-

jele, kako je prožno stopala ob kralju očetu po stopnicah in izginila z njim in velmožmi, ki so jim sledili, v dvorec.

Kralj Prono je odvedel goste v dvorano, kjer so pred domačim žrtvenikom opravili daritev in se poklonili Belenu, potem pa posedli okoli dolge mize in Enine družice so jim stregle, med tem ko so drugi skrbeli za spremstvo, ki si je poiskalo prostor pred dvorcem v senci mogočnih hrastov.

Gostija v dvorcu je bila vojni posvet.

Spregovoril je Epulo, kralj Istrov in voj čet, ki so branile zemljo pred vpadom Galov, in je povedal, kako je po prvih dneh previdne obrambe pomnožil svojo vojsko z mladei in možmi iz obmorskih gradišč in še s svojimi Istrani, kako je nato v ostrih in ljutih spopadih večkrat odbil Gale, ki so hoteli prodreti od Natise v sosedna gradišča proti Timavu, da bi jih oplenili in si tako oskrbeli več orožja in orodja, katerega so potrebovali v selišču, ki so ga začeli graditi ob reki.

»Ko so uvideli,« je nadaljeval, »da nam niso kos, so pred kratkim poslali v naš tabor svoje odposlance, češ, da so prišli z miroljubnim namenom, hoteč se naseliti v krajih, ki niso tako obljudeni, kakor je njihova domovina. Prosili so za naše prijateljstvo in gostoljubje in sklenili smo premirje, dokler rodova Karnov in Istrov v svetu starešin in velmož ne izrečeta svoje besede. Povedali pa so mi Gali ob tej priliki, da jim prokonzul Lucius Porcius grezi s konzulom Markom Klavdijem, kateri bo v kratkem nastopil svoje mesto v Gorenji Italiji ob Padu, ali kakor oni pravijo, v Galiji Cisalpini. Pred važnimi, usodnimi dogodki smo, ker Rimljanom ne zadošča Italija. Kar so ustrahovali Punce pred leti, hlajstajo

Bler. pos. zaklj. 66, 7% Bler. pos. zaklj. 58, 7% pos. DHB zaklj. 64.

Dunaj. Don. sav. jadr. 92,85. Wiener Bankverein 13, Eacompates. 118, Mundus 72,50, Alpine 10,60, Trboveljska 25,01.

Zitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: 27 vagonov.

Sombor. Cene za pšenico določene z zakonom za mesec november. Ostale so iste kakor v oktobru. Ječmen bač. sr. 63-64 kg 122,50—127,50, kuruza bač. nova 58—60, dec. jan. 65—67,50, marec, april 80—82. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 138 vagonov.

Budimpešta. Tendence stalna. Promet živahen. Pšenica dec. zaklj. 10,20—10,22, marec 11,10—11,30, zaklj. 11,23—11,25, rz dec. 12,50—12,70, zaklj. 12,55—12,70, marec 13,55—13,80, zaklj. 13,75—13,80, kuruza maj 13,55—14,20, zaklj. 14,05—14,20.

Živina

Zivinski sejem v Kranju dne 2. nov. Na trg so prignali: volov 54, prodanih 24, cena 3800 do 6000 Din; krav 46, prodanih 5, cena 1800 do 2900 Din; juncev 8, prodanih 7, cena 1800 do 3500 Din; junie 10, prodanih 5, cena 2000 do 3700 Din, bikov 3, prodan 1, cena 2800 do 4800 Din, konj 1, prodan, cena za konje od 550 do 10,200; ovac 105; svinj 65, prodanih 27, cena 900 do 3000 Din, prašičev 41, prodanih 22, cena 300 do 3000 Din.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trdke Eduard Saborsky & Co. Dunaj.) Prignanih je bilo 9986 prašarjev in 7842 špeharjev, iz Jugoslavije 4874. Cene: Špeharji najboljši 1,67, l. 1,60—1,65, II. 1,55—1,57, kmetski 1,45—1,55, najboljši 1,65, prašurji 1,25—1,75, najboljši 1,80. Tendence: Prima špeharji so se pocenili za 2 do 3 groše ostale kvalitete pa za 5 do 10 grošev.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 4. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Alojz Zupanc: Belokranjske pripovedke. — 19.00 Dr. Nikola Preobraženski: Rusčina. — 19.30 Literarna ura: Juš Kozak »St. Peter« (prof. Fr. Koblar). — 20.00 Volivni govor dr. V. Ravnharja. — 20.30 Samospevi g. Marjana Rusa. — 21.00 Samospevi gđc. Stefke Korenčanove. — 21.30 Plošče. — 22.00 Cas in poročila.

Četrtek, 5. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 16.30 Prenos iz Delavske zbornice: Predavanje Barbare Gould: Sodobno negovanje lica. — Radio orkester. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. — 19. Dr. Anton Bajec: Italijansčina. — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 20. Rezervirano za bansko upravo. — 20.30 Komorni večer: Brandl-trio. — 22.30 Cas in poročila.

Drugi programi

Četrtek, 5. novembra: Belgrad: 10.05 Opoldanski koncert. 17 Narodne pesmi. 17.30 Narodne melodije na harmoniki. 18 Lahka glasba. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.50 Večerni koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17 Balatajke. 20.30 Ljubljana. — Budapest: 12.05 Pesmi. 17.30 Koncert vojaške godbe. 19.30 Prenos iz opere. Giganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. 13.10 Plošče. 19.40 Večer v Grinzingu. 21.20

Bratje fratellini — varijetejska predstava. 21.40 Operna glasba. 22.55 Večerni koncert. — Milan: 11.15 Pestra glasba. 19.15 Pestra glasba. 20.35 Večer italijan. glasbe. Operni večer. — Praga: 19.20 Poljudna glasba. 20.30 Pesmi. 21. Kvartet. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 20. Poljudna glasba. 20.35 »Kupčija z Ameriko«, igra. 23 Jazz. Rim: 13.40 Radio kvintet. 17.30 Instrum. in vokalni koncert. 21. Pester koncert. — Berlin: 20. Zabavni koncert. 20.30 Plošče. 21.10 »Michelangelo«, opera. »Leonora«, opera. 22.30 Zadnje pol ure z berlinskih šestdnevnihi dirk. — Katowice: 12.35 Operni koncert. 20.15 Lahka glasba. — Stuttgart: 20.15 Akordeon-dueti. 21. Igra. 22.35 Klavirska glasba. — London: 13. Opoldanski koncert. 19.35 Koncert vojaške godbe. 23.35 Plesna glasba. — Trst: 12.40 Plošče. 13. Pestra glasba. 22.25 Lahka glasba.

Žiri

V nedeljo 25. oktobra smo dobili štiri nove zvonove. Blagoslovil jih je g. kanonik Šiška. Popoldne so jih spravili v zvonik, drugi dan so se že oglasili. Lepo je donel njih glas preko žirovske doline.

Isto nedeljo popoldne ob treh je bil cerkven koncert, pod vodstvom komponista in organista A. Jobsta. Obsegal je 12 točk. Nekatere pesmi so peli s spremljevanjem orkestra. Poslušalci so cerkev napolnili. Bilo jih je mnogo tudi iz sosednih krajev, celo iz Ljubljane. — Koncert so izvajali moštarsko, posebno je bil čist sopran in bas mogočen. Dohodek od koncerta je bil namenjen za krite novih zvonov.

Sedaj pa bolj žalostno. Tu se je zadnje dni pojavila davica. Dosedaj so jih odpeljali že osem v bolnišnico. Sami otroci. Tudi je eno dete že umrlo za davico v ljubljanski bolnišnici. Sola je zaprta za nedoločen čas.

Najboljši

nakup za zimo

nogavice in rokavice, pletenin in puloverjev, robcev, kravat, srajc, čipk in vezenin, volne, D. M. C. prejice, torbic, aktovk, dežnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike

Na malo Na veliko samo pri Jos. Petelinc, Ljubljana za vodo

PUH - PERJE R. MIKLAUČ LJUBLJANA

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naša nadvse ljubljena mama, stara mama, teta, tašča, svakinja in sestrična, gospa

Marija Wagner, roj. Toman

vдова žel. poduradnika in hišna posestnica

danes 3. novembra 1931 ob 12 popoldne, po dolgem mukopolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, v 68. letu starosti boguvdano umrla.

Pogreb bo v četrtek, dne 5. novembra 1931 ob 4 popoldne iz hiše žalosti Jenkova ulica 6 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1931.

Josip, Rudolf, Anton, Niko, sinovi. Minka, Alojzija, hčeri. Marija roj. Krese, Ljudmila roj. Grum, Pavla roj. Stresen, sinabe. Ivan Brozovič, Viktor Nachtigall, zeta. Vnučki, vnučkinje in ostalo sorodstvo.

po tujih zemljah, da bi si jih podjarmili in utrdili svojo moč ter grmadili v Rimu bogastvo iz zaslužnjenih dežel. Zemljo naših Venetov že imajo, gotovo jih bo skominalo tudi dalje, ko pride Marcus Claudius nad Gale in bo videl naše plodne ravni. Moja misel je zato, velmožje in starešine iz rodov Karnov in Istrov, da ne smemo napraviti iz Galov, dasi so vdrli v naše ozemlje ob Natisi, štirinajstkrat tisoč sovražnikov. Bolje je imeti dobre zaveznike, ki nam utegnejo v bližnji bodočnosti priti prav in nam biti krepka opora!

Kralj Prono in z njim karnski in istrski velmožje so odobraval Epulovo poročilo in njegove ukrepe. Seglašali so z njegovimi izjavami in ga pooblastili, naj sprejme Gale v prijateljsko zvezo in jim še sporoči, da jim rodova Karnov in Istrov prepuščata svet ob spodnji Natisi do morja pod pogojem, da ne bodo šlihi dalje in bodo priznavali gospostvo karnskega kralja Prona in njegovih naslednikov.

Se so razmotrivali, kako bi se pripravili in kako bi razvrstili svoje čete, ako bi Rimljani res začeli z vojno ogražati njihovo ozemlje.

Kralj Prono je svetoval, naj bi Epulo ostal v svojem taboru, da bi jih ne iznenadili Rimljani, ki grozijo Galom, kakor bi bili prišli v njihovo zemljo, vsa gradišča Karnov in Istrov pa naj se pripravijo in čakajo znamenja, ki bi jih klicala v boj.

»Jaz sam,« je zaključil, »se odpravim s svojimi četami na naše Medejsko gradišče, odkoder bo lažje slediti dogodkom in bomo mogli, če bo potreba, takoj udariti na sovražnika, da rod, ki mu je svoboda dražja od zraku, ne bo žrtvoval svoje zemlje, tudi Rimljanom ne, ki menijo, da morajo strahovati vse, ko so si podjarmili italške narode!«

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:30 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Brivski pomočnik

se sprejme. — Prednost imajo dobri in hitri. — Doležal Bernard, St. Vid nad Ljubljano.

Ženitbe

Vdovec-obrtnik srednje starosti s par otroci, trezen, miren, skrben, z 200.000 Din prihranka, želi poročiti dekle ali vdovo plemenitega srca. Denar postranska stvar. Resne ponudbe s sliko na upravo »Slovenec« pod števil. 13.047. Tajnost zanjame.

Posredstva

Lepe stavne parcele pod Rožnikom po ugodni ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 12.565.

Enodružinska hiša

z vrtom, novo zidana na Pobrežju, Maribor, prodam po nizki ceni. Ivan Junger, Slovenska ulica 6, Maribor.

Prodajni hišico

s stanovanjem ter delavnico, pripravno za vsako obrt, 10 minut od cerkve, v vasi tik ceste. — Peter Kozole, Brezno, Rimske toplice.

Na prodaj

trgovske in stanovanjske hiše v Celju, hišo s trgovino in gostilno ter posestvom na deželi. — Karol Breznik, Celje.

Lepe gozdne parcele

na Rožniku poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod 12.565.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije kupuje Uprava »Merkur« Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Hirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Bika

čiste montažne pasme, 1-1½ leta starega, kupim. Prednost v bližini postaje Rogatec, ev. Celje. — Cenjene ponudbe na Ivan Majcen, Bežance, Pregrada.

Decimalno tehtnico

do 100 kg, dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe na upravo pod Tehnika.

Glasba

Klavir dobro ohranjen, poceni naprodaj. — Vprašati Cerar, Jezica.

Prodajni

1 vagon lepih namiznih jabolk. Ponudbe in ogled Prinčič, Laško.

Puhasto perje

čisto, čehano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

NOVOOROCENCI, POZOR!

Oglejte si izložbo slik — Fotomeyer, Maribor, Gosposka ulica 39. Lepe slike moderne izdelane in cene.

Zimske suknje

(plašči), celi ostanki 260 do 285 m, fino češko blago, prejšnja cena 560 Din sedaj cel ostanki za 265 Din se dobi pri Commerced d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2, I. nadst.

Mreže za postelje

izdeluje največje samo trdka Pavel Stigulac, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alkos«. — Sprejema tudi popravila.

Prilika!

Kdor se bo slikal v mojem ateljeju za 6 razglednic, bo dobil en kabinet zastoj! Izvršujejo se vsa druga dela ceno in rok! Foto atelje FRANC KRALJ, Ljubljana, Stari trg 19.

OBJAVA REZULTATA MEDNARODNEGA KODAK NATEČAJA ZA FOTOAMATERJE,

prirejenega pod pokroviteljstvom Nj. kralj. Vis. kneginje Olge.

Odbor za prisoditev nagrad Kodakovega natečaja, ki ga sestavljajo:

gd. Mirka Grujić, dvorna dama Njenega Veličanstva Kraljice, g. Milan Marjanović, šef Centralnega presbiroja, g. Branislav Nušić, znani sr. ki književnik, g. Oton Zupančič, slavni slovenski pesnik in ravnatelj Narodnega gledališča v Ljubljani, se je sestel v Zagrebu dne 10. oktobra in prisodil te nagrade:

NACIJONALNO NAGRADO OD DIN. 10.000.—

dobila je prvom nagradom nagrajena slika kategorije F. Živali — g. Ljudevit Vidas, Zagreb.

KATEGORIJA A. OTROCI:

I. nagrada: Velimir Stegu, Ljubljana, II. nagrada: Nevenka Ugrinić, Zagreb, III. nagrada: Kosta Petrović, Subotica, IV. nagrada: Viktor Riđi Sušak, Ing. Oton Tomandi, Subotica, V. nagrada: Vinko Novak Rah, Marica Vuković, Subotica, Dr. Miroslav Vranić, Zagreb, Dr. Branko Kolić, Zagreb

KATEGORIJA F. PRIZORI:

I. nagrada: Marjan Szabo, Zagreb, II. nagrada: V. Šušteršič, Zagreb, III. nagrada: Prof. M. Drvodelić, Zagreb, IV. nagrada: J. P. Deutsch, sodec Sarajevo, V. nagrada: I. Winkler, Sevnica, Olga Janjatović, Zagreb, Ivo Jčević, Blato na Korčuli, Zlatko Schwarz, Zagreb, Gjorgje Banković, Beograd, Dr. Emil Popović-Pecić, Novi Sad

KATEGORIJA C. IGRE, SPORT, DELO:

I. nagrada: Jan. z. Korenčan, Ljubljana, II. nagrada: Emil Klein, Zagreb, III. nagrada: Rudolf Reiser, Maribor, IV. nagrada: Dr. Milan Brichta, Zagreb, V. nagrada: Janko Dekleva, Ada, Cveta Stotzer, Zagreb, Milan Bogdanović, Beograd, Vlado Cizel, Maribor

KATEGORIJA D. MRIVA PRIRODA:

I. nagrada: Oliver Szele, Zagreb, II. nagrada: Roerto N. N. ić, Zagreb, III. nagrada: Andjelko Belli, Djakovo, Silvo Perhavec, Ljubljana, IV. nagrada: Bruno Gruber, Zagreb, V. nagrada: Zora Hegedüs, Zagreb, Robert Dorfer, Zagreb, Alfred Demajo, Zagreb, Franjo Potez, Zagreb, Gemma Prister, Zagreb

KATEGORIJA E. PO TRETI:

I. nagrada: Dr. Ant. e. Messinger, Vel. Kikinda, II. nagrada: Petar Martinis, Zagreb, III. nagrada: Stjepan Drakomanović, ravnatelj »Putnik«, Zagreb, IV. nagrada: Vjekoslav Cvetičić, Zagreb, V. nagrada: Frich Čegar, Ljubljana, Miroslav Jurašin, Split, N. Matonić, Sveti Marof, Zdenko Vejčický, Beograd, Sergij Černocky, Zagreb, Stevo Stoh, Antik, Nova Gradiška

KATEGORIJA F. ŽIVALI

I. nagrada: Ljudevit Vidas, Zagreb, II. nagrada: Ivan Bonać, Ljubljana, III. nagrada: Ante K. n. ić, Ljubljana, IV. nagrada: Ratimir Stefanović, Beograd, V. nagrada: Irena Vuković-Cvinić, Subotica, Franci Perlić, Ljubljana, Artur Burger, Subotica, Miodrag Petrović, Pirot, Franci Marx, Maribor

Udeležencem natečaja sporočamo da se je moralo razsodišče zaradi velikega tevila odličnih slik dolgo posvetovati, preden je moglo izbrati nagradence. Vse nagrade te razpodela Kodak d. s. o. i. v Zagrebu. Pri tej prilici se moramo zahvaliti visokim članom razsodišča za uslugo, ki so jo napravili fotografiki umetnosti, s tem da so pregledali in ocenili poslane slike. Čestitamo srečnim nagradencem, vsem ki so se natečaja udeležili, pa izrekamo svojo globoko zahvalo. Pričani smo, da so tudi tisti, ki niso dobili nagrade, imeli s fotografiranjem veselje in zabavo.

KODAK D. S. O. J. ZAGREB ZVONIMIROVA UL. 2

Kuharica

smotostojna, starejša, želi službo k boljši mali obitelji ali kot gospodinja k starejšemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod števil. 13.031.

Krojač-začetnik

zdrav, pošten, išče stalne službe. Nastopi lahko takoj. Naslov v upravi »Slovenec« pod števil. 13.031.

Dekle

za vse, pridno in pošteno, z lepimi sprječevali, želi k mali poštenu družini, najraje v Mariboru. Naslov: Stanić, Maribor, Razlagova 13.

Kapelnik-organist

s konservatorijsko izobrazbo, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod šifro »Učitelj glasbe«.

Uradnica

s prakso v trg. podjetju in zavarovalnici, zmorna književnosti, korespondence v slovenskem, nemškem in hrvaškem jeziku, izvršna strojepiska, išče službo. Ponudbe na upravo pod »Urna in zanesljiva« števil. 13.032.

Upokojen podoficir

išče službo skladiščnika, čuvaja, inkasanta ali kaj drugega. Poizve se v upravi »Slov.« pod števil. 13.010.

Mizarski pomočnik

nalajši, vajen v stavbenem in pohištvenem delu, išče službo. Naslov v upravi lista pod števil. 13.006.

Pouk

Čamernikova šolerska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Službodobe

Hišna

z večletnimi sprječevali, kalera zna šivati, se takoj ali pozneje sprejme v dobro stalno službo. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.840.

Vajenka

za damsko krojaštvo, že nekoliko izveščana v šivanju, se sprejme v modni salon. I. Gorfar, Sv. Petra c. 29 (I. nadst.).

Hlapca

poštenega in pridnega, ki zna lepo ravnati s konji in ki se razume tudi na poljska dela, sprejme s 15. t. m. trgovska hiša na deželi. Ponudbe z zahtevo plače na upravo »Slovenec« pod »Zvešt hlapce« števil. 13.027.

Sukneni ostanki

za površne suknje in obleke pod ceno!

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

R. MIKLAUC »Pri Školi«, Ljubljana

Razna pisarn. oprava

dobro ohranjena, rabljena, ugodno naprodaj. — Oljane, Kreditna banka 1a/III.

Drva, premog,

trame in deske, dobite najboljši pri Jos. Prelesniku nasl. Drobniša, Ljubljana, Janševa ulica, telef. št. 3389

Hruške in jabolka

najokusnejše, kisle, slajerske, amerikanski zaboji 25 kg. Primissima 5.—, prima 4.—, sekunda 2.75 Din — kg franko vsaka postaja povzete razpošilja: Postržin, Krško.

Obrt

Modroce

otomane, divane, fotole in vse tapetniške izdelke vam nudi največje Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16 (pri Levu).

Krušno moko

na žagovino, najboljšega sistema, zelo trpežne in največje dobite pri R. Jakeli, Slovenjgradec. — Razpošilja se na 8 dnevno poskušajo. V slučaju, da ne ugaja, plača tovarnino trdka.

Sveže najfinišne norveško ribje olie

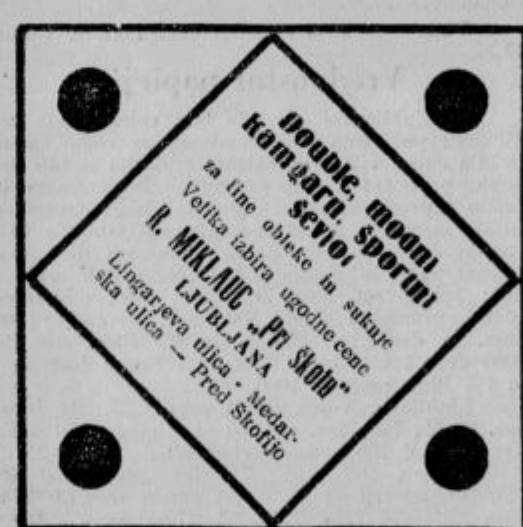
izdeluje največje samo trdka Pavel Stigulac, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alkos«. — Sprejema tudi popravila.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeči ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

polet hotelu Struclji. Vezanje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Posteljne mreže

izdeluje največje samo Alojz Andlovic, Komenskega ul. 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se popravila.

Peči

na žagovino, najboljšega sistema, zelo trpežne in največje dobite pri R. Jakeli, Slovenjgradec. — Razpošilja se na 8 dnevno poskušajo. V slučaju, da ne ugaja, plača tovarnino trdka.

Krušno moko

na žagovino, najboljšega sistema, zelo trpežne in največje dobite pri R. Jakeli, Slovenjgradec. — Razpošilja se na 8 dnevno poskušajo. V slučaju, da ne ugaja, plača tovarnino trdka.

Sveže najfinišne norveško ribje olie

izdeluje največje samo trdka Pavel Stigulac, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alkos«. — Sprejema tudi popravila.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeči ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

polet hotelu Struclji. Vezanje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Krušno moko in rženo moka

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Telefon 2059

Premog suha drva Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Nogavice

rokavice, volna in bombaž največje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG, LJUBLJANA, Židovska ulica in Stari trg

Smučarji pozor!

Smučke: turne, tekmovalne itd., kakor tudi raznovrstne sanke imam v zalogi v veliki izbiri. Petkovšek Franc, izdelovatelj smučk, Drenov grič, Vrhnika.

Vzamem v najem

trgovski lokal z velikim skladiščem oz. veliko suho skladišče. J. Pogačnik, Škofja Loka, ob kolodvoru.

Prodaj skupno ali posamezno

Dve stanovanjski hiši, eno gospodarsko poslopje s skladišči, delavnicami in stanovanji, velik industrijski objekt - žaga (z ali brez strojev), zemljišče: ložarišča in stavbene parcele. — Objekti so pripravljeni tudi za vsako drugo industrijo. Cena nizka. Plačilni pogoji zelo ugodni.

J. Pogačnik, Škofja Loka — ob kolodvoru.

CERKVENE ZVONOVE

najcenejše, iz la bron, umetniško izvršene, izdeluje samo Ing. J. & K. Bühl, Maribor, Aleksandrova cesta 35. — Odlični iz bron, medenine, aluminija i. t. d. Specijalne litine.